Jaargang 114. Woensdag, 31 October 1855. No. 131.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

Berigten uit New-York van den 9den October behelzen het volgende: »De tijding van het gedeeltelijk mislukken van den graanoogst in Frankrijk, gepaard aan groote aanvoeren van nieuw graan uit het westen der Unie, hebben hier, te New-York, een' zoo grooten omzet in broodstoffen te weeg gebragt, als vroeger welligt nooit in één' dag gezien was. Zaturdag j.l. bereikte de omzet eene hoeveelheid van 450,000 schepels tarwe, 75,000 vaten meel, 125,000 schepels rogge en 100,000 schepels maïs, gezamenlijk eene waarde van omstreeks een millioen dollars uitmakende, waarvan minstens de helft voor uitvoer bestemd was. Het gevolg was, als gewoonlijk, rijzing der graanprijzen en daling van den wisselkoers. Het eenige bezwaar tegen grooten uitvoer is de schaarschheid van scheepsruimte."

Nagenoeg de helft van deze hoeveelheid is gekocht op levering in November en December of later; en daar deze aankoopen voor drie tot vijf shilling boven den prijs van den vorigen marktdag gedaan zijn, zouden zij, naar men dacht, de landbouwers in het Westen der Unie nopen om met alle beschikbare vervoermiddelen hun graan naar de New-Yorksche markt te zenden. Niet alleen waren de Fransche agenten druk bezig te koopen; maar ook werd algemeen verzekerd dat het Britsche gouvernement groote hoeveelheden voor de voeding zijner troepen deed aankoopen.

Doch die prijs kon zich niet staande houden. Volgens eene depêche van den 11den October, was de prijs van de tarwe aanmerkelijk gedaald. De prijs van het meel was gebleven.

— Dr. *Kane* en zijne togtgenooten zijn van hunne Noordpool-expeditie weder in New-York teruggekeerd.

— De *Herald*, een der voornaamste dagbladen van New-York, heeft uit Washington van zijnen correspondent een schrijven ontvangen, waarin het volgende voorkomt: »De bevolking dezer landstreek heeft de tijding van den val van Sebastopol met groot leedwezen vernomen, maar zij troost zich nu met de gedachte, dat Sebastopol geenszins de Krim, en de Krim Rusland niet is. Onder degenen, die het meeste leedwezen aan den dag legden, behoort de president der Vereenigde Staten, de generaal *Pierce*; hij maakt daarvan geen geheim; evenmin als onze minister van oorlog en die van buitenlandsche zaken. Deze laatste heeft onlangs een schrijven aan lord *Palmerston* gerigt en daarin het hoofd van het Britsche kabinet opmerkzaam gemaakt op de bijzonderheden van een hier te lande gevoerd regtsgeding. In dit geding is geregtelijk uitgemaakt, dat de Britsche gezant wetens en willens de wetten der Vereenigde Staten geschonden heeft, door hier te lande krijgsvolk voor het Britsche leger aan te werven of te doen aanwerven. Men houdt het er voor, dat de heer *Pierce* zal voortgaan zich over de Oostersche aangelegenheden op eene voor Engeland onwelgevallige wijze uit te laten, zoolang hij op dien brief geen voldoend antwoord zal hebben ontvangen. Zou lord *Palmerston* niet begrijpen, dat zijne onopregte en verraderlijke staatkunde jegens de Vereenigde Staten alleen strekken kan om hier te lande de ingenomenheid met Ruslands zaak te vergrooten? Die ingenomenheid is trouwens reeds zoo gevestigd, dat zij door den loop des oorlogs niet ligtelijk verminderd zal worden."

— In noordelijk Wisconsin hebben groote overstroomingen plaats gehad, ten gevolge waarvan duizende tonnen hooi en groote voorraden van graan zijn weggespoeld.

RUSLAND. — TURKIJE.

Volgens over Konstantinopel ontvangen berigten uit de Krim, zijn drie divisiën Sardinische troepen, onder bevel van den generaal *la Marmora*, op den 13den dezer het binnenland van de Krim ingedrongen, in de beweging gevolgd wordende door de divisie onder bevel van den generaal *Collin Campbell*. Het geheele leger der geallieërden was in beweging, en ieder soldaat had voor drie dagen levensmiddelen ontvangen. De Russen van hunne zijde trokken terug en vernielden de wegen achter zich, die echter door de geallieërden achtereenvolgens weder werden hersteld.

Officiële berigten van den generaal *Gortschakoff* van den 17den Oct. vermelden de volgende bijzonderheden: »Gedurig komen er schepen te Eupatoria; aan boord van sommige worden troepen bemerkt. Drie divisiën Fransche troepen staan aan de toegangen van het dal van Baïdar, en achter deze eene vierde divisie. Aldaar zoowel als aan de Tschernaïa, worden vlijtig barakken gebouwd. Op het gebergte Fediuchine worden aardhutten gegraven, en van daar naar de baai van Kamiesch wordt de rijdbare weg aangelegd. — Sedert hebben de bondgenooten, ten getale van 30- à 40,000 man, eene beweging van Eupatoria zuidoostwaarts ondernomen, maar niet doorgezet. Het gros der infanterie van deze krijgsmagt bestaat uit Turken en Egyptenaren."

Het korps geallieërde troepen, hetwelk den 22sten dezer uit Eupatoria naar den kant van Simferopol opgerukt was, is den 24sten weder binnen Eupatoria getrokken.

Maarschalk *Pélissier* houdt zijne plannen zoo geheim, dat zij aan de brigade-kommandanten zelfs niet worden medegedeeld. Ook de correspondenten der Engelsche dagbladen worden niet gemakkelijk door hem behandeld. Niemand durft het leger in zijne tegenwoordige positie op het Chamli-plateau te volgen, zij zijn allen naar Balaklava terug verwezen; ook in Kamiesch en Sebastopol worden zij niet geduld. Wat men dus uit het hoofdkwartier verneemt, berust meest op de nietaltijd even geloofwaardige berigten van kooplieden, die hunne goederen in de dépôts afleveren en de troepen naderen. Het gros van het leger moet, volgens deze, nog altijd in het Baïdar- en Tschernaïa-dal staan en op de hoogten van Chamli zich ter nauwernood 10,000 man bevinden. Alle toebereidselen worden gemaakt voor eene overwintering, en ditzelfde geschiedt ook in Kertsch, Eupatoria en Kinburn.

De *Russ. Invalide* bevat de volgende telegr. depêche uit Nicolaïeff van den 19den: »De batterij Nicolaas, gelegen op den regteroever en bij de monding zelve van den Liman des Dniepers, op het benedenpunt van een voorgebergte en afgescheiden van Ockzakoff, hetwelk op eene hoogte is gelegen, was blootgesteld aan eene onvermijdelijke vernieling zonder eenig nut, zoo de vijandelijke schepen hiar gebombardeerd hadden, en dien ten gevolge hebben wij haar heden doen springen, te 6 uur des ochtends, na het garnizoen er uit te hebben doen trekken. Te 8 uur zijn een stoomfregat en eene kanonneerboot des vijands uit den Liman getrokken; 10 stoombooten en 6 kanonneerbooten zijn dieper in den Liman doorgedrongen. Te 2 uur na den middag zijn schroeflinieschepen van 80 en 90 kanonnen, die zich van de vloot hadden afgescheiden, opgestevend in de rigting van Olukakoff; het overige gedeelte der vloot is op dezelfde plaats geankerd gebleven als het gisteren was. Men telt in het geheel 88 vaartuigen van allerlei rang. Er hebben geene operatiën plaats gehad, noch op zee, noch in den Liman, noch op de landtong van Kinburn."

Ten aanzien van Nikolaïeff wendt de Russische regering de grootste mate van gerustheid voor; zij steunt daarbij vooral daarop, dat de Bug langs eene uitgestrektheid van verscheidene mijlen onbevaarbaar is gemaakt door middel van groote voorwerpen, die men er in heeft doen zinken; ook rekent men op de helsche machines en de kustbatterijen. De plaats wordt bovendien gedekt door vijf active legerkorpsen, die thans nog door miliciëns versterkt zijn.

Bij eene keizerlijke ukase is dezer dagen bepaald, dat alle regementen van den eersten ban der Russische rijksweer ingelijfd worden in het leger, hetwelk onder het opperbevel van den generaal *Luders* in zuid-westelijk Rusland staat. — Dit strekt er voorzeker niet toe om de hoop op eene vredelievende gezindheid van Rusland voedsel te geven. Maar niet minder komt de oorlogzuchtige stemming uit in de dagorder van den opperbevelhebber van het zuidelijke leger, bij het aankomen van deze troepen uitgevaardigd en aan welke dagorder wij het volgende ontleenen: »Deze nieuwe troepen, door den heiligen wil des Keizers tot verdediging van het vaderland opgeroepen, ijlden vol ijver en bereidwilligheid toe om den wil van den monarch te vervullen, maar te gelijk ook om hun eigen gevoel op te volgen, wat ieder getrouw onderdaan aanspoort om in de reijen der strijders, zich ter verdediging te stellen van het geloof, den Czaar en het vaderland. Deze regementen van de rijksweer, pas voor zes maanden geligt en onder de wapens gekomen, zijn, niettegenstaande den langen marsch reeds eenigermate voor de krijgsdienst geschikt. Intusschen kunnen zij zich in de kennis van het oorlogsbedrijf nog op verre na niet meten met de oude geoefende regementen. Ik ben overtuigd dat allen deze jonge soldaten als hunne broeders lot- en landgenooten zullen welkom heeten, daar zij gekomen zijn om ons te helpen in de verdediging van onzen geboortegrond, dat geene spotternij- of geringschatting zich zal voordoen, dat integendeel die soldaten, die hun vreedzaam verblijf ter zijde legden, hunne familiën verlieten en op den roep des Keizers zich in de reijen der troepen stelden, de grootste achting verdienen."

In een' ministerraad te Konstantinopel is besloten, dat een firman met het handschrift van den Sultan aan de inwoners van Kars zal worden gezonden, waarin deze, zijne hooge voldoening kenbaar makende wegens het gedrag der inwoners, hun algeheele vrijstelling voor den tijd van drie jaren verleent van alle soort van belastingen, van alle regten hoe ook genaamd en zelfs van de conscriptie. (Men heeft bepaald dat een dergelijke firman naar Silistria zou worden gezonden.) De ministerraad zal verder hun een adres van dankbetuiging schrijven, dat zij zich zoo verdienstelijk jegens het vaderland hebben gemaakt; welk adres aan het leger van Kars en aan de inwoners voorgelezen en bij dagorder afgekondigd zal worden. Bovendien zal het leger vele belooningen, bevorderingen, decoratiën en medailles ontvangen. Twaalfduizend paarden met bezendingen levensmiddelen zijn bereids van Erzerum naar Kars vertrokken.

Er bestaat intusschen niet weinig vrees, dat deze toezendingen te laat zullen komen. Immers wordt, volgens een schrijven uit Trebisonde van den 8sten October, aldaar verzekerd, dat Kars met een nieuwen aanval bedreigd werd, en dat de Russen, niettegenstaande het zware verlies, hetwelk zij bij de mislukte bestorming dier vesting op den 29sten Sept. hebben geleden, het door gebrek aan leeftogt uitgeputte garnizoen tot de overgave hoopten te dwingen vóórdat het winterweder of de aankomst van Turksche versterkingen hen zouden noodzaken de blokkade op te heffen.

GRIEKENLAND.

De Grieksche gezant te Londen, de heer *Trikoupis*, heeft, gelijk men het voorzag, geweigerd om de portefeuille van buitenlandsche zaken, die hem in het Grieksche ministerie was aangeboden, te aanvaarden.

ITALIE.

Te Catania op Sicilië is den 26sten dezer een opstand uitgebroken. De troepen hebben op het volk gevuurd en alzoo de orde hersteld. De opstandelingen wilden de likeurstokerijen verbranden, dewijl zij daaraan de verschijning der cholera toeschreven.

— De *Presse* bevat eene correspondentie uit Rome, d.d. 19den dezer, waarin gemeld wordt, dat de Paus op het punt is geweest van in handen van bandieten te vallen. Alleen de omstandigheid, dat deze, op het oogenblik dat zijn rijtuig naar het kasteel Gandolfo, zoo als bepaald was, zou vertrekken, last gaf dat hij zich niet daarheen, maar naar Ostia zou begeven, deed hem het gevaar ontkomen, zoodat de bandieten, toen zij het rijtuig waarin zij den Paus waanden te zien, aanhielden, daarin noch hem noch een' kardinaal vonden. In hunne teleurstelling daarover wreekten zij zich op de postiljons, door hun stokslagen toe te dienen.

SPANJE.

Een brief uit Madrid meldt dat de Paus de prachtige tiara, hem door Koningin *Isabella* in de vorige lente geschonken, aan de St. Pieterskerk te Rome verkocht heeft voor 80,000 piasters. Men kan denken, welk eene ontevredenheid deze handelwijze veroorzaakt.

De Cortès hebben in hunne zitting van den 25sten Oct. het voorstel verworpen om drukpersdelicten voortaan aan de uitspraak eener jury te onderwerpen.

De Spaansche overheid heeft den 21sten eene proef genomen tegen de verdere verspreiding der cholera. Allerwegen in de hoofdstad zullen namelijk groote vuren worden ontstoken, en gedurende eenige uren zullen door de troepen der bezetting, zoo infanterie, als artillerie, salvo's uit het geschut en het klein geweer worden gelost. Het doel van dit rumoer zal zijn de zuivering der lucht.

De generaal *Prim* heeft te Grenada een' opstand der republikeinen onderdrukt. De Koningin heeft hem de ridderorde van St. Hermenegilo gezonden.

ZWITSERLAND.

Het gebrek der armen in het kanton Bern heeft een zoo ernstig karakter verkregen, dat door wettelijke bepalingen bezwaarlijk daarin te gemoet kan gekomen worden. Het ontstaat niet uit gebrek aan bronnen van bestaan, maar uit het dagelijks meer veld winnen in het volksleven van de grondstellingen, om zoo veel mogelijk levensgenot bij zoo weinig mogelijke inspanning te verkrijgen. In zeer vele gemeenten, die tot de armste behooren en wier bewoners als bedelaars en landloopers het kanton doortrekken, ligt een groot gedeelte van het bebouwbare land braak, omdat de bewoners te lui zijn om het te bebouwen. De pogingen om nijverheidstakken in de arme streken in te voeren, zijn dikwijls aangewend, maar lijden steeds schipbreuk op de grenzenlooze traagheid des volks. De volksscholen bevinden zich in vele streken in den treurigsten toestand. De Godshuizen worden aldaar bijna in het geheel niet meer bezocht. De zedeloosheid en zucht tot misdrijven van allerlei soort nemen op eene schrikbarende wijze toe. Niemand weet hoe hier te helpen is; sommigen willen strenger viering van den Zondag, in het algemeen ten minste een terugvoeren van het volk tot het eenvoudig, opregt bijbelsch geloof, terwijl anderen stelselmatig alle godsdienstig en kerkelijk geloof ondermijnen. De regering is radeloos.

DUITSCHLAND.

In de vergadering van den Duitschen bondsdag, op den 25sten dezer, de eerste na de hervatting zijner werkzaamheden, is niets van eenig belang voorgevallen. De heer *von Prokesch-Osten* heeft op officiële wijze zijne benoeming tot Oostenrijksch internuntius te Konstantinopel medegedeeld en afscheid van de vergadering genomen. De graaf *v. Rechberg*, die in plaats van den heer *v. Prokesch Osten*, tot president van de bondsvergadering is benoemd, is den 26sten te Frankfort aangekomen.

De zaak der herziening van de bondsinrigting, door Oostenrijk op het tapijt gebragt, schijnt in Berlijn weinig bijval te vinden. Men vreest er, dat Oostenrijk niets begeert, dan zijne meerderheid in Duitschland te vestigen. Te oordeelen naar hetgeen de Fransche pers van de zaak zegt, zou men dit werkelijk moeten aannemen. Althans *le Pays* verklaart, dat Oostenrijk zich geheel moet germaniseren, waardoor het spoedig de Duitsche staten tot zich zal trekken, Pruissen isoleren en... natuurlijk dés te eerder de Westersche politiek zal schragen. *Le Nord* zegt hierop: Men heeft erkend, dat de overmatige Russische invloed in Duitschland moest vernietigd worden; maar zal men nu daarvoor slechts een Oostenrijksche in de plaats trachten te stellen op de voorwaarde, dat Oostenrijk meer en meer Westerschgezind worde?

Uit Frankfort wordt dienaangaande geschreven, dat, ofschoon de noodzakelijkheid van wijzigingen wordt erkend, men echter het tegenwoordige tijdstip daartoe niet geschikt acht. Eerst nadat de Oostersche kwestie op eene definitive wijze geregeld zal zijn, zal men zich met deze aangelegenheid bezig houden.

— Naar men verneemt, is dr. *Barth* door de Koningin van Engeland benoemd tot ridder van de Bath-orde, en heet dienvolgens thans, als Engelsch baronet, sir *Henry Barth*.

— De gedachtenis aan de kerkhervorming is Zondag in onderscheidene kerken van Duitschland door eene plegtige godsdienstoefening gevierd. Ook in Weenen is die gezegende dag op feestelijke wijze in de kerken in herinnering gebragt.

— In het Nassausche is in eenige gemeenten de veepest uitgebroken. Op bevel der regering mogen uit dezelve geene runderen uitgevoerd worden; elke overtreding zal met eene zware geldboete worden gestraft.

— De vroegere Boheemsche monnik *Johannes Borzinsky*, die, zoo als men weet, bij zijn' overgang tot het Evangelisch geloof, zoo onmeedoogend door de Oostenrijksche regering is vervolgd en behandeld, heeft uit het klooster te Praag, waar hij gevangen gehouden werd, weten te ontvlugten en is in de Pruissische provincie Silezië aangekomen, alwaar hij eene schuilplaats gevonden heeft.

— Het Oostenrijksche *Crédit-Mobilier* is genomen door den heer *Rothschild* in vereeniging met de heeren *Laemel* en *Haber*.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 27 October.

Er is nog geen officiële benoeming van een nieuwen opperbevelhebber der Britsche troepen in de Krim; doch uit een artikel van het ministeriële avondblad, de *Globe*, is op te maken, dat het Engelsche gouvernement, ditmaal op ancienneteit en andere gebruikelijke regelen geen acht slaande, zijne keuze gevestigd heeft op een' van de jonge hoofdofficieren die de krijgsbedrijven in de Krim van den beginne af bijgewoond hebben. Volgens het genoemde blad, zal dan waarschijnlijk de staf van het Britsche leger in de Krim eene dergelijke verandering ondergaan en grootendeels uit minder bejaarde officieren zamengesteld worden.

De *Morning Advertiser* verzekert, dat sir *William Codrington* benoemd is tot opperbevelhebber van de Engelsche krijgsmagt in de Krim.

— De Koningin heeft op voorstel van den minister van oorlog, eene nieuwe wet, betreffende de pensionering van de nagelaten betrekkingen, — vrouwen, kinderen, ouders en zusters — van al de in den tegenwoordigen oorlog gevallen officieren, onderteekend. Volgens dit besluit hebben de nagelatenen het regt eene keuze te doen tusschen het vastgestelde jaarlijksche pensioen of eene som in eens af.

De Koningin heeft bevolen, dat de woorden *Alma*, *Balaklava* en *Inkermann* op de vaandels zullen voorkomen van al de regementen, die aan die roemrijke gevechten hebben deel genomen. Voorts heeft H. M. bepaald, dat de verschillende korpsen van het Britsche leger, die zich den 5den September in de Krim bevonden, ook den naam *Sebastopol* op het vaandel zullen voeren.

— Sir *Ch. Napier* trad gisteren in het distrikt Southwark als kandidaat voor het Lagerhuis op. Hij werd met veel geestdrift ontvangen. In zijne rede tot de kiezers uitte hij natuurlijk zijne bekende meening over de beide maritieme expeditiën in de Oostzee en verklaarde zich ten slotte voor lord *Palmerston*, wien hij een stoutmoedig karakter toekende, en wien hij niet in staat achtte eenen oneervollen vrede te sluiten. Rusland, zeide sir *Charles*, moet op de knieën om den vrede smeeken, en deze moet van zoodanigen aard zijn, dat de rust van Europa jaren lang verzekerd zij.

— Hier ter stede zal zich eene maatschappij vormen met het oogmerk, om de dooden per spoortrein ver buiten Londen te voeren, ten einde deze niet meer binnen de stad tot nadeel der gezondheid begraven worden.

— De vroegere bankiers, de heeren *Strahan*, *Bates* en *Paul* zijn wegens frauduleus bankroet en het verdonkeren van bij hen gedeponeerde geldswaarde veroordeeld tot deportatie van 14 jaren.

— Zoowel te Parijs als hier spreekt men van Amerikaansche schepen in de Atlantische zee, voorzien van Russische kaperbrieven. De beide mogendheden zouden dien ten gevolge hare zeemagt in die wateren hebben versterkt. — Wij doen hierbij opmerken, dat men er vermaak in schijnt te scheppen, telkens van nieuwe verwikkelingen te gewagen; men moet daarom ook in dezen niet te veel aan die geruchten hechten.

— Woensdag avond laatstleden had er eene verschrikkelijke gasontploffing in eene der gasfabrijken der hoofdstad plaats, die niet alleen een' grooten angst verwekte in de nabij gelegen plaatsen, maar zelfs aan den tegenoverliggenden oever van den Teems. De huizen schudden als het ware op hunne grondslagen, paarden geraakten daardoor op hol, brokken ijzer en steen werden een eind wegs heen geworpen, terwijl de geheele wijk voor een oogenblik in duisternis gehuld werd, ten gevolge van de massa stof, die overal heen vloog. Gelukkig werd niemand daarbij gekwetst.

— De bestellingen op het derde en vierde deel der geschiedenis van Engeland sedert de troonsbeklimming van *Jacobus den Tweeden*, door den beroemden schrijver *Macaulay*, welke den 4den December aanstaande het licht zullen zien, bedroegen volgens opgave l.l. Zaturdag alleen te Londen reeds 2000 en bij de boekhandelaren in de provinciën 14,000 exemplaren; dit getal zal waarschijnlijk in de eerstvolgende weken reeds tot 40,000 exemplaren zijn geklommen. De uitgevers zullen, dit laatste getal aannemende, door de uitgave eene bruto ontvangst van 70,100 ponden sterling bekomen, een succes dat in den boekhandel naauwelijks wedergade heeft. — De boekhandelaar *Tauchnitz* te Leipzig heeft reeds eene goedkope editie van dit vervolgwerk aangekondigd.

— Onlangs is in Engeland een nieuw werk of liever een herdruk van een oud, maar verloren gewaand, hoogst merkwaardig geschrift in het licht verschenen, waaromtrent de volgende wetenswaardige bijzonderheden medegedeeld worden:

Zoo als men weet, heeft in de 16de eeuw de hervorming in Duitschland ook in Italië talrijke hervormende bewegingen te weeg gebragt. Nauwelijks bleef eene der menigvuldige hoogescholen of een der kleine vorstenhoven van Opper- en Beneden-Italië daarvan vrij. Zoo had Napels zijn' *Juan Valdez*, Pavia zijn' *Curio*, Ferrara zijn' *Marco Antonio Flamineo*, terwijl *Schino*, van Siena, met zijne allerwege gehouden predicatiën aan geheel Italië toebehoorde. Zelfs Rome telde in het midden zijner kardinalen — wij noemen slechts *Contarini* en *Morone* — meer dan één' man, die van zijne sympathie met de Wittenberger geloofsregting geen geheim maakte. Maar onder alles wat in dezen geest geschreven en door den druk wijd en zijd verspreid werd, stak vooral een boekje uit, dat te Venetië het eerst in 1542 onder den titel: *Over de Weldaad van Christus*, in de landstaal verscheen. Dit kleine geschrift vond zoo grooten bijval, dat binnen eene tijdruimte van 6 jaren 40,000 Venetiaansche en bovendien nog ontelbare te Modena en elders gedrukte exempl. onder de Italiaansche bevolking verspreid werden. De hoofdstelling in dit boek was de regtvaardiging door het geloof; het ademde geheel en al een' bijbelschen, vooral een' Paulinischen geest; het krachtig en fiksche verzet tegen de heerschende leer en praktijk was in het oog loopend; de bewijstrant was vol geest en treffend. Geen wonder dan ook, dat het aan hevige vervolging der destijds met nieuw leven bezielde Inquisitie geenszins ontbrak; volgens den bekenden geschiedschrijver *C. Ranke*, werden geheele brandstapels van in beslag genomene exemplaren opgerigt en ten vure gedoemd. Het gevolg daarvan was, dat weldra een exemplaar van de *Weldaad van Christus* tot de grootste zeldzaamheden behoorde. Toen men dertig jaren daarna eene Engelsche vertaling van dit werkje maakte, nadat reeds te voren eene Fransche, Spaansche, ja zelfs eene Croatische vertaling verschenen was, moest men zich vergenoegen, die naar den

Franschen, in plaats van naar den verdwenen Italiaanschen tekst te vervaardigen. Maar ook deze vertalingen hadden hetzelfde lot als de oorspronkelijke tekst. Want gedurende geruimen tijd scheen het onmogelijk het een of ander exemplaar in de Europesche bibliotheken aan te treffen. De genoemde geschiedschrijver *Ranke* en de Eng. schrijver *Maçauley* gaan zelfs zoover van te wanhopen aan het terugvinden van het werkje; de laatste stelt deze hoop even gering als die, welke men heeft, om de verlorene boeken van *Titus Livius* terug te vinden. Des te heugelijker en verblijdender is het berigt, dat onlangs te Cambridge uit de boekverzameling van het St. Johns College een exemplaar van den Italiaanschen tekst zelven, gedrukt te Venetië in 1543, te voorschijn gebragt werd. Dit exemplaar heeft de bekende geleerde *Churchill Babington*, te Cambridge, met de grootst mogelijke getrouwheid doen afdrukken en een' ouden Franschen tekst daarbij gevoegd, welke beide in hetzelfde College zijn gevonden. Zonderling genoeg is dat nog, voor dat deze Cambridger uitgave verscheen, ook te Leipzig eene Duitsche vertaling met oorspronkelijken Italiaanschen tekst in het licht verschenen, zoodat het verloren gewaande merkwaardige boek te gelijker tijd aan vier verschillende natiën, de Italiaansche, Fransche, Engelsche en Duitsche, geschonken werd. En inderdaad is dit geschenk grooten dank en de algemeene aandacht allezins waardig; want niet alleen verrijkt het de letterkunde met eene historische merkwaardigheid en voert ons te midden der godsdienstige beweging van Italië in een voor de kerk zoo hoogst belangrijk tijdperk, maar bovendien zijn wij daardoor in het bezit gekomen van eene der degelijkste, geestrijkste en stichtelijkste geschriften over de regtvaardiging door het geloof, over het geloofsleven in geest en in waarheid.

Zeer belangrijk is daarbij ook de vraag omtrent den waren schrijver van dit werkje. De naam toch van dezen schrijver was even als het geschrift zelf tot in den jongsten tijd in duisternis gehuld gebleven en noch *Ranke* noch *Gieseler* konden omtrent dit punt eenig licht verspreiden. Dank zij den teruggevonden tekst, schijnt het thans volkomen bewezen te zijn, dat het geschrift door niemand anders vervaardigd is dan door *Aonio Paleario*, dien uitstekend klassieken geleerde en beroemden hoogleeraar te Siena, die door zijne grondige kennis van het Latijn met *Virgilius* en *Cicero* wedijverde, een man, die als onverschrokken voorvechter in den grootschen strijd voor geloof en zaligheid reeds lang gunstig bekend stond. De Duitsche uitgave bevat omtrent dit vraagstuk eene zeer belangrijke verhandeling, welke bij niemand twijfel zal overlaten, door wien *de weldaad van Christus* met zoo welsprekende tong aan de Roomsche geloofsbroeders verkondigd is geworden.

— Volgens de *Leeds Mercury*, is door den kolonel *Rawlinson* onder de puinhoopen van het oude Babylon eene uitgebreide boekerij ontdekt, niet gedrukt op papier, maar in gebakken steen gegrift; zij bevat uitgebreide verhandelingen over sterrekunde, wiskunde, ethnologie en verscheidene andere belangrijke takken van wetenschap. Deze verhandelingen bevatten feiten en argumenten, welke, naar zijne meening, van geen geringen invloed zullen zijn op de studie dier wetenschappen, waarop zij betrekking hebben, alsmede op bijna elken tak van geleerdheid in het algemeen, terwijl zij een groot licht verspreiden over Bijbelsche geschiedenis en Bijbelkritiek, alsmede over de geschiedenis van het menschelijk geslacht. — Daar *Plinius* en anderen naar het bestaan dier verhandelingen of liever naar die boekerij verwezen hebben, kan er geen twijfel bestaan omtrent hare echtheid, zoodat het gewigt der ontdekking niet genoeg kan gewaardeerd worden.

Van den 29sten. Gisteren, Zondag, hebben er in Hydepark wederom tooneelen van wanorde plaats gehad. Evenwel zijn de berigten dienaangaande in de dagbladen dezen morgen zeer overdreven.

Ook de *Times* bevestigt de benoeming van den generaal *Codrington* tot opperbevelhebber van het Engelsche leger in het Oosten, in de plaats van den generaal *Simpson*.

FRANKRIJK.

PARIJS, 27 October.

De aartsbisschop van Parijs heeft een maudement uitgevaardigd, waarbij gebeden voor de gelukkige bevalling der Keizerin worden bevolen. In dit mandement laat zich de hooge prelaat omtrent de heugelijke gebeurtenis aldus uit: »God beloont aldus den vorst, wien Hij onze toekomst heeft toebetrouwd en die tot dusver met zooveel wijsheid, inzigt en moed zijne verhevene taak heeft volbragt. Hij beloont de gematigdheid en de kracht, het beleid en de raadslagen, het gevolg en de voornemens, de kalmte en de veerkracht, de vastberadenheid en standvastigheid in de uitvoering; al de hoofdzakelijke trekken van deze verhevene staatkunde, die in het binnenland de orde hersteld, den vrede en de algemeene welvaart gegrondvest heeft, te gelijker tijd dat zij buitenslands met kracht dien grooten oorlog heeft gevoerd, welke ons vaderland op den eersten rang der natiën geplaatst heeft, en waarin de heldenmoed onzer soldaten die schoone zegepralen behaalt, welke de wereld van vreugde doen trillen, omdat zij in den grond de zegepralen der beschaving zijn. Hij beloont aldus ook den Christelijken echtgenoot, verheerlijkt zijne woning en bereidt hem het reinste gedeelte van den huiselijken haard, eene moeder, zich verheugende te midden van haar kroost."

— Alle onzekerheid over het al of niet op nieuw verlengen van den duur der wereldtentoonstelling is thans opgeheven, daar het regeringsblad heden mededeelt, dat de sluiting op den 15den November aanstaande bepaald blijft, op welken dag ook de plegtige uitreiking der belooningen aan de tentoonstellers zal plaats grijpen, waarom een gedeelte der voorwerpen reeds den 1sten November zal worden weggenomen, om toebereidselen te kunnen maken voor de plegtige sluiting.

— De *Moniteur* meldt, dat generaal *Canrobert* naar Stokholm is vertrokken, ten einde aan den Koning van Zweden de insigniën van het grootkruis van het Legioen van Eer te gaan overhandigen.

Deze zending heeft evenwel, naar men zegt, ook nog een ander doel; de generaal moet namelijk trachten te verkrijgen, dat Zweden eene zijner havens openstelt voor de overwintering der verbondene vloten, om die mogendheid vervolgens er toe te brengen, zich aan de Westersche mogendheden aan te sluiten.

(Men verzekert tevens, dat ook Keizer *Alexander* iemand met eene zending naar Stokholm zal belasten, met het doel om den invloed te neutraliseren, dien de eerstgemelde welligt zou uitoefenen in het belang van de zaak der geallieërden.)

— Het twaalfde deel van de *Geschiedenis van het Consulaat en het Keizerrijk*, van den heer *Thiers*, heeft het licht gezien. Men vindt er in eene voorrede de oorzaken ontwikkeld van den val der heerschappij van *Napoleon I*. De uitstekende schrijver aarzelt niet die toe te schrijven aan het absolutisme van den keizerlijken regeringsvorm.

— Bij gelegenheid der kermis is dezer dagen te Lyon een leeuw uit eene menagerie op het groote plein aldaar ontsnapt; bij het verschijnen van den vorst der wouden in de volle straten, stoof de talrijke menigte eensklaps uiteen. De leeuw wierp zich op een' ezel, die op zoodanig bezoek niet bedacht scheen; het arme dier was in een oogenblik verworgd. De leeuw legde zich daarop rustig neder en liet zich door zijne wachters grijpen, die hem naar zijn hok terugbragten.

BELGIE.

BRUSSEL, 28 October.

Gisteren avond 10 uur zijn de hertog en hertogin *van Brabant* van hunne reis naar Parijs alhier teruggekeerd. Zij verlieten de Fransche hoofdstad 's namiddags te drie uur per extra-trein.

De Franscke *Moniteur* bevat een artikel ten betooge, dat het bezoek van den hertog en de hertogin *van Brabant* moet worden beschouwd als een blijk van sympathie jegens den souverein van dit rijk.

— Bij een besluit van den minister van binnenlandsch ezaken, van den 20sten Oct., is eene commissie benoemd tot opsporing en onderzoek van alle feiten, die zich in of buiten België mogten voordoen betrekkelijk de longziekte van het rundvee, en die kunnen strekken om het oordeel te bepalen over de doelmatigheid der inenting als voorbehoedmiddel tegen die ziekte.

— De *Moniteur* bevat een koninklijk besluit van den 25sten Oct., waarbij de uitvoer van boekweit, als ook van boekweitmeel verboden wordt. Dit besluit zou den volgenden dag reeds van kracht zijn.

— Op een rapport van den minister van binnenl. zaken, hetwelk de onbillijkheid betoogt van het door de bevolking verlangde verbod, betreffende het verbruik van levensmiddelen tot industriële doeleinden, als b. v. de aardappelen tot het maken van stijfsel, enz., daar door dat verbod een groot aantal arbeiders van werk beroofd zoude worden, heeft Z. M. aan voorn. minister eene som van tienduizend francs toegestaan, om als prijs uit te loven aan dengene, die eene stof kan aanduiden, welke niet tot de voedingsmiddelen behoort en welke in staat zoude zijn om de tegenwoordige in de nijverheid gebruikte zetmeelhoudende stoffen te vervangen.

— De kamer van koophandel te Namen, geraadpleegd zijnde over de te nemen maatregelen, ten einde te gemoet te komen in de duurte der levensmiddelen, heeft voorgesteld: 1) het gebruik van inlandsche tarwe voor de distillatie en het brouwen van bier te verbieden; 2) de distillatie uit inlandsche rogge te beletten; 3) het verbod van uitvoer van aardappelen te handhaven en te beletten dat zij, onder welken vorm dan ook, anders dan tot voedingsmiddel aangewend worden; 4) den toevoer van vreemde granen te bevorderen door de kosten van entreposering te verminderen, alsmede de transportkosten langs de spoorwegen en de tolregten op de kanalen en rivieren, van die granen, welke uit het entrepôt worden genomen en bestemd zijn voor de consumtie; 5) op dezelfde wijze het transport van granen langs alle communicatiewegen te bevorderen; 6) van algemeenen aard te maken het besluit ten gunste van de instellingen van weldadigheid, ten opzigte van het vervoer van levensmiddelen, en 7) den handel in granen te surveilleren en alle operatiën tot kunstmatige opdrijving van de prijzen te beletten en te straffen.

— Wij vernemen, dat van wege de Fransche regering op nieuw onderhandelingen met den uitgever van de Brusselsche *Indépendance* waren geopend tot aankoop van dat dagblad, die echter om de hooge eischen, welke daarvoor gedaan werden, zijn afgesprongen. De Fransche regeiing schijnt een orgaan te willen hebben tegenover het dagdlad *le Nord*.

Deze onderhandelingen verdienen vooral opmerking, omdat daaruit de kracht der openbare meening blijkt. De Russische en Fransche alleenheerschers, die de vrijheid der drukpers in hun eigen land onderdrukken, zien desniettemin de noodzakelijkheid in, hunne belangen voor de regtbank der openbare meening te bepleiten en hun gedrag daarvoor te regtvaardigen door diezelfde drukpers, wier kracht zij in hun eigen land vreezen.

— In Antwerpen en elders beklaagt men zich steeds zeer over de moeijelijkheden, welke de personen, die op den Belgisch-Nederlandschen spoorweg reizen, zoowel op Belgisch als op Nederlandsch grondgebied ondervinden, ten gevolge van het streng viseren der passen.

(Wij vernemen echter, zegt de *N. Rott. Ct.*, dat de gestrengheid, waarmede men ten aanzien dezer zaak op Nederlandsch grondgebied te werk gaat, alleen een gevolg is van de handelwijze der Belgische ambtenaren.)

NEDERLAND.

'S GRAVENHAGE, 28 October.

Men verneemt dat de reis van H. M. de Koningin-weduwe, van Weimar naar Petersburg, op den 3den November bepaald is, en dat H. M. den winter aldaar zal doorbrengen. Eerst in het aanstaande voorjaar wordt H. M. te Soestdijk terugverwacht. Zoo wij wel onderrigt zijn, heeft de aanbieding van het grootkruis der Militaire Willemsorde aan de Keizers van Rusland en der Franschen wel eenige reden tot het vertrek der Koningin gegeven; ten minste op het ontvangen van die tijding, heeft H. M. de passen tot vertrek gevraagd. Intusschen was de aanbieding van die grootkruizen slechts eene tegenbeleefdheid van 's Konings zijde en stond geenszins in betrekking tot de gebeurtenissen in de Krim. Bij het herzien der benoemingen van de orden van het Legioen van Eer te Parijs, was immers Z. M. onze Koning met die orde begiftigd, en beschouwde Z. M. eene tegenbeleefdheid noodzakelijk, te meer, daar Z. M. de decoratie van het grootkruis der Willemsorde, die wijlen Keizer *Nikolaas* had gedragen, aan diens opvolger Keizer *Alexander* had aangeboden. Die wederkeerige benoemingen waren lang vóór den val van Sebastopol bepaald, en hadden daarop dus volstrekt geen betrekking. (*Utr. Ct.*)

— Z. K. H. de Prins van Oranje, vergezeld van HD. gouverneur, jhr. *Casembroot*, is gisteren avond van HD. zeereis, in goeden welstand, in deze residentie teruggekeerd.

— In gevolge kon. besluit van den 3den dezer genomen, ten gevolge van eene overeenkomst met het hertogdom Nassau, zal het bondscontingent voor het hertogdom Limburg voortaan alleen bestaan uit een regement kavallerie, en zal de compagnie veldartillerie en een detachement van het bataljon mineurs en sappeurs, tot dusverre bij het bondscontingent ingedeeld, ophouden daarvan een deel uit te maken. Het regement jagers te paard zal voortaan alleen het Limburgsch bondscontingent uitmaken en veranderen in een vijfde regement dragonders, dat zal bestaan uit drie veld-eskadrons en een dépôt-eskadron, hetwelk op voet van oorlog tot op vijf veld-eskadrons wordt gebragt.

— Men verneemt dat met den 15den November aanst. weder, even als in vorige jaren, detachementen kavallerie naar verschillende deelen des lands zullen worden gezonden, om daar als hulpmarechaussée dienst te doen.

AMSTERDAM, 28 October.

In de gewone vergadering van de natuur- en wiskundige afdeeling van de koninklijke akademie van wetenschappen, welke gisteren werd gehouden, zijn o.a. twee rapporten uitgebragt over het voorstel van den hoogleeraar *F. Z. Ermerins* (het drukken van de geschriften van *Hippocrates*.) In het eerste dier rapporten, zijnde dat van den heer *Pruys van der Hoeven*, werd dat voorstel ten sterkste ondersteund. In het verslag van den heer *Sebastian* werd mede ten sterkste tot de uitgave geconcludeerd. De beide conclusiën der rapporten werden met algemeene stemmen aangenomen. Voorts werd met algemeene stemmen besloten den heer *Ermerins* te verzoeken, zich tot de zuster-afdeeling te wenden tot uitvoering van zijn plan.

De heer *Oudemans* verkreeg het woord ter verklaring van een toestel, uitgevonden door dr. *J. Bosscha, Jr.*, te Leiden, tot het te gelijkertijd verzenden van vier verschillende berigten in tegenovergestelde rigting langs één telegraafdraad. Het stuk zal in de verslagen en mededeelingen worden opgenomen.

— Het berigt, in onderscheidene dagbladen voorkomende, als zou in de laatstgehouden vergadering van het hoofdbestuur der vereeniging *Het Metalen Kruis*, o.a. beraadslaagd zijn over een gedenkteeken voor Z. M. *Willem II*, wordt in de *Amst. Ct.* geheel ongegrond verklaard.

— Wij vernemen, zegt de *N. Rott. Ct.* thans, dat de juiste aannemingsprijs van het roggebrood in de gevangenis aldaar is geweest voor 1855 13 c. en voor 1856 $9\frac{54}{100}$ c.

— Naar men verneemt, zou het kapitaal van *f* 60,000 volteekend zijn, benoodigd tot het uitmalen van de Kockoek, een veenplas van ruim 300 bunders in de nabijheid der stad Kampen, waardoor de aannemer *Penny*, die de droogmaking er van heeft aangenomen tegen belooning van de helft van den drooggemaakten polder en 25 ct. per roede sponturf van het uit te veenen Zwijnsleger, groot 140 bunders, met het uitvoeren van dit werk zal kunnen aanvangen.

— Volgens het *Pol.-Blad* is er weder een brief van Amsterdam naar Utrecht verzonden, verloren, met *f* 500 aan bankpapier.

In een artikel dat het *Journal des Débats* over de voortbrengselen van boekdrukkunst op de Parijsche wereldtentoonstelling mededeelt, hebben wij met genoegen en belangstelling de volgende regelen aangetroffen:

»De voornaamste Hollandsche uitgevers, ten getale van meer dan honderd, hebben zich vereenigd om eene zeer groote hoeveelheid boekdeelen te zenden; nog nooit hebben wij zulk eene verzameling te Parijs gezien. Onder die boekwerken verdienen bijzonder vermeld te worden de werken van den beroemden dichter *Vondel*, een *Leven van prins Willem I*, een groot Fransch-Engelsch woordenboek, *de Bijbelsche Vrouwen*, het Oude en het Nieuwe Testament in vreemde talen, en verscheidene Arabische boeken. Bijna al de in Holland uitgegeven werken onderscheiden zich door de deugdzaamheid van papier en door de zuiverheid en regelmatigheid van druk."

'S HERTOGENBOSCH, 25 October.

Het hof van Noord-Brabant heeft heden uitspraak gedaan in de zaak van den heer *P. J. v. G.*, notaris te V., door het openbaar ministerie vervolgd zijnde wegens valschheid in authentieke acte, als hebbende namelijk eene acte opgemaakt, waarbij de opgegeven comparanten niet aanwezig waren, en in die acte vermeld, dat deze niet konden schrijven, ofschoon het tegendeel met een' hunner het geval was. Door het openbaar ministerie was 5 jaren gevangenisstraf, ontzetting van burgerlijke en burgerschapsregten en boeten geëischt. De heer mr. *Napoleon Sassen* had in eene doorwrochte en sierlijke pleitrede de verdediging van den beklaagde voorgedragen. — Het hof heeft aangenomen, dat geene benadeeling noch mogelijkheid van benadeeling van derden aanwezig was, en den beklaagde slechts tot eene geringe geldboete veroordeeld.

— Onder de hoogst zeldzame regtsgedingen, welke door onze regtsmagt behandeld worden, behoort voorzeker de bigamie. Gisteren echter stond *Jacob van Hasselt*, voormalig tabaksfabrikant op Java, te dier zake teregt voor het provinciaal geregtshof van Noord-Brabant. Hij had, reeds in den band des huwelijks zijnde, een tweede huwelijk aangegaan, vóór de ontbinding van het eerste. De beklaagde is in 1807 te Rotterdam geboren, en koos vroegtijdig den krijgsmansstand tot loopbaan. Hij begaf zich als vrijwilliger naar Java, kweet zich aldaar tijdens de expeditie in 1827 dapper van zijnen pligt, zoodat zijne borst met eene medaille versierd werd. In 1831 verklaarde hij voor den resident van Rembang een inlandsch meisje, *Johanna Catharina Hornung* geheeten, te nemen voor zijne vrouw. Ongeveer tien jaren lang leefde hij in vrede en eensgezindheid met deze, die hem twee zonen schonk, maar die hem later ontrouw werd, zijn huiselijk geluk verpestte, en hem als het ware dwong, haar, de gezellin zijns levens, te verlaten, welke hij altijd met voorkomendheid en liefde had behandeld. Hij verliet haar op Soerabaja, en trok met zijne twee kinderen de binnenlanden in, vergaderde zich een redelijk vermogen en besloot met zijne zoontjes naar Nederland terug te keeren. Daar teruggekeerd, werd hem door eenen ouden krijgsmakker, wiens verblijf thans niet is kunnen opgespoord worden, verzekerd, dat de Javaansche vrouw overleden was.

Hij vestigt zich te Beek bij Nijmegen, doch verliest daar onverwachts zijne twee lievelingen, neemt vervolgens tijdelijk zijnen intrek bij zijnen braven grijzen vader te Cleef, alwaar hij met eene beschaafde jonge dochter kennis krijgt, met wie hij tot het huwelijk besluit. Ondertusschen erlangt hij eene acte van bekendheid van zeven getuigen voor den vrederegter van Cleef, dat de Oostersche vrouw overleden was.

Het tweede huwelijk wordt gesloten te Beuningen, en de beschuldigde leeft in vrede en rust, zonder argwaan; met zijne vrouw, waarbij hij thans zes kinderen heeft verwekt, te Cuijk, bij Boxmeer. — In October 1854 ontving hij een naamloos schrijven uit Nijmegen, waarbij hij onderrigt wordt, dat een onderzoek naar hem wordt ingesteld door den minister van koloniën. En hij blijft onbezorgd: zoozeer hield hij zich verzekerd, dat zijne eerste vrouw gestorven was. Hij schreef zelf den 5den Nov. 1854 aan het departement van koloniën, dat hij tot het geven van alle verlangde inlichtingen bereid was. En toen hij vernam, dat het onderzoek betrekking had op het nog in leven zijn zijner eerste vrouw, beschouwde hij het eene utopie, vreesde niets, vlugtte niet. De gewapende magt rukt hem echter den 20sten Mei j.l. uit den schoot zijner familie, hij wordt geroepen om zich wegens bigamie voor den regter te verantwoorden. Verschrikkelijke toestand voor hem, maar nog verschrikkelijker voor zijne vrouw en zijne zes onnoozele kinderen.

De procureur-generaal ontwikkelde de beschuldiging en hield de strafschuldigheid staande, doch eischte, uit hoofde van verzachtende omstandigheden, eene gevangenisstraf van twee jaren, met veroordeeling in de proceskosten. Mr. *N. Sassen* trad als verdediger op en de bovenstaande levensschets is aan zijne pleitrede ontleend.

Na vervolgens het regtskundige der verdediging te hebben voorgedragen, concludeerde de spreker tot vrijspraak. — De uitspraak van het hof is bepaald op a.s. Donderdag.

NIJMEGEN, 28 October.

Ten opzigte van een hier te vestigen telegraaf-kantoor heeft het gouvernement aan het gemeentebestuur voorgeslagen, dat, wanneer van stadswege in de benoodigde lokalen voorzien wordt, in het eerste jaar alle kosten door het land zullen worden gedragen, terwijl bij ongenoegzame opbrengst in volgende jaren het tekort door de gemeente moet worden gesuppleerd. De gemeenteraad heeft in zijne vergadering van gisteren besloten dezen voorslag aan te nemen, en zal in eene volgende vergadering de plaats bepalen waar het kantoor zal gevestigd worden.

— De *Nijmeegsche Courant* deelt mede, dat de directie der Rijnspoorweg-maatschappij zich bij contract verbonden heeft, binnen twee jaren den Keulsch-Crefelder spoorweg, over Gelder en Cleef, naar Nijmegen door te trekken, en is dit contract reeds aan het Pruissische ministerie ter bekrachtiging aangeboden. De goedkeuring van die overeenkomst schijnt daarom vooral aan weinig bedenking onderhevig, daar van den kant van den heer minister van koophandel, *von der Heijdt*, het ontwerp van deze vereeniging, met betrekking tot deze spoorwegen, met de grootste belangstelling is vereerd geworden.

LEEUWARDEN, 29 October.

In de openbare vergadering van den gemeenteraad, gehouden Vrijdag j.l., is in behandeling genomen de begrooting der inkomsten en uitgaven van deze gemeente, voor de dienst van 1856, en is deze in haar geheel vastgesteld als volgt: inkomsten *f* 240,052.44; uitgaven *f* 240,036.90, batig saldo *f* 15.54.

— Ofschoon reeds het grootste gedeelte van het werk van het aanleggen der telegraaflijn van Harlingen over Leeuwarden naar Groningen is volbragt, gelooft men echter niet, dat de opening der kantoren op de beide eerste plaatsen vooreerst nog zal kunnen plaats hebben, dewijl er bij voortduring gebrek aan personeel is, waarin eerst na het in de maand December aanstaande te houden vergelijkend examen van leerling-telegrafisten zal kunnen worden voorzien.

GRONINGEN, 29 October.

In gevolge de bestaande wettelijke voorschriften, zal op Dingsdag den 6den November aanstaande, de gewone herfstvergadering van de Provinciale Staten alhier worden geopend.

— Wij hebben heden weder een treurig verlies te vermelden, het afsterven van een' man, die niet alleen in de stad en het gewest zijner inwoning, maar ook daar buiten zich een' welverdienden naam heeft verworven. Gisteren nacht overleed, na eene langdurige ongesteldheid, de heer mr. H. A. SPANDAW, lid van het provinciaal geregtshof van Groningen, ridder van de orde van den Nederlandschen Leeuw, kommandeur van de orde der Eikenkroon, lid van verschillende geleerde genootschappen. Hij mogt den gezegenden ouderdom van 78 jaren bereiken. De overledene, die door zijne dichtwerken in het vaderland algemeene bekendheid genoot en gewis eens onder de beste onzer dichters mogt geteld worden, terwijl ook verschillende zijner voortbrengselen in vreemde talen werden overgebragt, was niet alleen als zoodanig een sieraad voor zijn land, maar tevens ook een algemeen geacht en verdienstelijk burger. Verschillende betrekkingen werden door hem bekleed. Aanvankelijk werkzaam als secretaris bij den drost te Zuidbroek, vestigde hij zich vervolgens aldaar als advokaat bij de regtbank te Winschoten, werd daarna lid van het Collegie van Gedeputeerde Staten en vervolgens griffier der Staten dezer provincie; terwijl hem gedurende deze laatste betrekking de eer en bijzondere onderscheiding mogt te beurt vallen van met nog twee anderen namens dit gewest te worden afgevaardigd voor de dubbele Kamer der Staten-Generaal tijdens de eerste herziening der Grondwet. Eindelijk werd hij benoemd tot lid van het Provinciaal geregtshof van Groningen, in welke betrekking hij tot zijn' dood met ijver werkzaam bleef. Zijn open en levendig karakter had hem vele vrienden verworven, terwijl hij om zijne talenten door allen, die hem kenden, werd geëerd. — Wij laten het hier bij deze korte vermelding berusten, overtuigd, dat het hem aan eene meer waardige en gepaste hulde niet zal ontbreken.

— Men verneemt dat h.h. studenten aan de hoogeschool alhier zich bij rekest hebben gewend tot Z. M. den Koning, ten einde hunnen wensch te kennen te geven, dat de heer dr. W. HECKER, lector aan genoemde hoogeschool, bij de bestaande of eventuële vacatures, moge worden benoemd tot hoogleeraar in de letterkundige faculteit alhier.

— Gisteren werd aan onze Hoogeschool bevorderd tot Doctor in de Regten, de heer W. BAARTZ, JUN., van Rotterdam, na het verdedigen van *Quaestiones Juris Inaugurales*.

— Naar men verneemt, hebben eenige leden van het vroeger bestaan hebbende bataljon Groninger stedelijke schutterij, hetwelk in het jaar 1830 van hier naar Nijmegen is vertrokken, het voornemen om op den 11den November aanstaande eene bijeenkomst te houden, ter herinnering van deze voor hen gewigtige gebeurtenis, als zijnde het dan juist vijfentwintig jaren geleden, dat die heeft plaats gehad. Zij willen daartoe hunne nog bestaande wapenbroeders, welke leden van genoemd bataljon geweest zijn, uitnoodigen, om zoo spoedig mogelijk te beraadslagen, hoe en waar de algemeene bijeenkomst zal worden gehouden, en vertrouwen dat dit hun voornemen bij vele hunner wapenbroeders welkom zal zijn, daar zulk eene broederlijke bijeenkomst, na een tijdsverloop van een vierde eeuw, en die zoo rijk in herinneringen is, voor hen niet anders dan hoogst aangenaam zal wezen.

— Bij vonnis van de arrond.-regtbank te *Winschoten*, den 5den dezer, in hooger beroep gewezen, is de heer E. P., medicinae doctor te Nieuwolda, veroordeeld in twee geldboe-

ten, ieder van *f* 25 en in de kosten, wegens het uitoefenen van de verloskunde, waartoe hij noch als artis obstetriciæ doctor, noch als geadmitteerd vroedmeester bevoegd was. Deze veroordeeling wordt hierop gegrond, dat de buiten effect stelling van artt. 11, 12 en 13 van de wet van den 12den Maart 1818 (ter regeling van hetgeen betrekkelijk is tot de uitoefening der verschillende takken der geneeskunde, enz.) door de wet van den 27sten Maart 1838, alleen is te beschouwen in zooverre als bij de laatste wet aan den medicinæ doctor die wettig was toegelaten als vroedmeester of artis obstetriciae doctor, vergund is, dat bedrijf te gelijk met het eerste uit te oefenen; dat voorts de wetgever door de niet intrekking van art. 19 der wet van 1818, die bepaling wenschte gehandhaafd te zien, en mitsdien dengene, die een' anderen tak van geneeskunst uitoefende dan waartoe hij geregtigd was, wilde straffen. — Van dit vonnis is door den veroordeelde cassatie aangeteekend.

— Vrijdag aanstaande, des morgens te $7\frac{1}{2}$ uur, zullen van hier vertrekken de hier liggende manschappen van het 3de regement dragonders, en worden alhier dienzelfden dag uit Leeuwarden terugverwacht andere manschappen van datzelfde regement.

— Zaturdag morgen te 5 uur, ontstond te *Sappemeer* brand in de behuzing van de weduwe JAGER, welke zoo hevig toenam dat het bovenhuis, bewoond door G. BIEZE, met den inboedel spoedig eene prooi der vlammen was. Alleen het huis was voor brandschade verwaarborgd. De oorzaak van het ongeluk is onbekend.

— Vrijdag l.l. zijn twee kinderen van de wedw. van JANS WUBHOLT, te *Roswinkel*, gem. Emmen, in eene sloot geraakt, met dat noodlottig gevolg, dat het eene, een zoontje van ongeveer 3 jaren oud, levenloos daaruit is opgehaald, en het andere nog in bedenkelijken toestand verkeert.

— Als iets bijzonders meldt men ons, dat het merriepaard van H. SCHIPPER, te *Hellum*, dezen zomer haar dertiende veulen ter wereld gebragt heeft en thans, schoon 25 jaren oud, weder dragtig is.

— Men schrijft ons uit *Termunterzijl*: Onlangs vond een meisje te *D*..... des avonds in den donker in een' buitengang eene portefeuille en bragt die aan hare weinig bemiddelde moeder, die ze opende en bevond, dat zich daarin eene *groote som* aan bank- en muntbiljetten bevond. Zij spoedde zich dadelijk met den gevonden schat naar den persoon, dien zij oordeelde dat de eigenaar kon zijn en die dit, zoo als bleek, ook werkelijk was. Deze, natuurlijk met den teruggevonden schat, die zoo ligt voor hem verloren had kunnen zijn, niet weinig verheugd, beloonde de eerlijke weduwe dadelijk met een der gevondene papiertjes, groot *tien gulden!*

— Uit *Odoorn* meldt men ons van den 29sten het volgende: Reeds vroeg in den voormiddag was hier de ingang der school met een' sierlijken boog van aspersieloof en verschillende bloemen versierd. De geachte onderwijzer der jeugd H. E. POTT was juist op dezen dag 25 jaren in deze zijne betrekking ter dezer plaats werkzaam geweest, en de schooljeugd wilde hem op deze wijze en door de aanbieding van een geschenk verrassen. Zij ontving hem buiten de school onder 't zingen van een toepasselijk lied, en met een luid klinkend *hoezee!* terwijl een der leerlingen hem in naam van allen eene fraaije pomplamp aanbood. Nu begaven zich ook onze burgemeester en leeraar naar de school en begroetten hunnen vriend op de vereerendste wijze. De man was zeer getroffen, en betuigde aan allen, die tegenwoordig waren, zijne innige dankbaarheid, terwijl de betoonde belangstelling, gelijk hij zich uitdrukte, hem met nieuwen lust en met nieuwen moed vervulde, om zich bij voortduring aan dat onderwijs te wijden, 't welk zoovelen toonden, op zulk een' hoogen prijs te stellen. De kinderen werden op eene gepaste wijze onthaald, en zullen dezen dag langen tijd in aangename herinnering houden.

— Uit het verslag wegens het instituut voor doofstommen te St. Michiels-Gestel over 1854, blijkt, dat op den 1sten Januarij van dat jaar het getal kweekelingen juist 80 bedroeg, van welke 50 jongens en 30 meisjes. In den loop van 1854 zijn ontslagen 3 jongens, meisjes geene, en aangenomen 6 jongens en 3 meisjes, zoodat het geheele getal op den 31sten December tot 86 geklommen was, van welke uit Noord-Brabant 44, Gelderland 9, Zuid-Holland 10, Noord-Holland 18, Zeeland 2, Utrecht 3, Limburg 9 en Overijssel 1. Het gesticht is den 1sten October 1840 opgerigt. Aan liefdegiften was ontvangen eene som van *f* 3070.

— Bij de plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt te *Amsterdam* zijn van den 21sten tot en met den 27sten dezer aangegeven als door de cholera aangetast 21 personen, waarvan 7 personen overleden.

Van den 25sten tot en met den 28sten zijn in *Haarlem* aangetast 8 personen, hersteld 6, overleden 3, in behandeling gebleven 3 personen.

Te *Zwolle* zijn van den 26—29sten dezer geene choleragevallen meer voorgekomen.

Aan de raming van den oogst over 1855 in Nederland, in vergelijking met den gemiddelden oogst in gewone jaren, opgemaakt door de vereeniging voor *Volksvlijt* te Amsterdam, ontleenen wij onder anderen het volgende:

Gemiddelde opbrengst op de klei per bunder: van tarwe 22 mudden, tegen 18 in 1855; rogge 24 mudden, tegen 23 in 1855; gerst 37 mudden, tegen 37 in 1855; haver 42 mudden, tegen $42\frac{1}{2}$ in 1855; boonen 29 mudden, tegen 26 in 1855; erwten 23 mudden, tegen 23 in 1855; aardappelen 113 mudden, tegen 99 in 1855; koolzaad 22 mudden, tegen 19 in 1855; vlas 538 ℔, tegen 480 in 1855.

Gemiddelde opbrengst op het zand per bunder: tarwe 20 mudden, tegen $16\frac{1}{2}$ in 1855; rogge 20 mudden, tegen 19 in 1855; gerst 26 mudden, tegen 26 in 1855; haver 32 mudden, tegen 35 in 1855; boekweit 21 mudden, tegen 21 in 1855; boonen 23 mudden, tegen 25 in 1855; erwten ? mudden, tegen 26 in 1855; aardappelen 134 mudden, tegen 129 in 1855.

Gemiddelde opbrengst over het geheele rijk per bunder: van tarwe $21\frac{1}{2}$ mudden, tegen 18 in 1855; rogge 22 mudden, tegen 21 in 1855; gerst 32 mudden, tegen 32 in 1855; haver 37 mudden, tegen 39 in 1855; boekweit 21 mudden, tegen 21 in 1855; boonen 24 mudden, tegen 26 in 1855; erwten 22 mudden, tegen 23 in 1855; aardappelen 125 mudden, tegen 114 in 1855; koolzaad 22 mudden, tegen 19 in 1855; vlas 538 ℔, tegen 480 in 1855.

Kunstmatig uitbroeden van eijeren.

Leverde, gedurende eenige maanden, de industriële proefneming van den heer graaf VAN RANSOW te Arnhem, door het bezigen van den *Hydro Incubator*, (water-uitbroedings-werktuig), eene Engelsche uitvinding (waarvan reeds vroeger door ons eene beschrijving is gegeven), de gunstigste uitkomsten van eijerenuitbroeding op, en mogten de belangrijk aangewende kosten tot het aanfokken van honderde kuikens, de meeste van vreemdsoortig en uitgelezen ras, de gewenschte voldoening verschaffen, — eene soortgelijke proefneming is, met aanvankelijk wèl geslaagde uitkomsten, ondernomen door den smid P. NOPPEN, wonende in de Roggestraat te Arnhem, vervaardiger van eenen, in anderen vorm, echter op eene even doeltreffende wijze, werkzamen *Incubator*. Deze koperen, met hout bekleede toestel is zeskantig, en geschikt om in eene gewone kamer geplaatst te worden. Dezelve heeft een' omtrek van één el, vijftien duim in diameter, en eene hoogte van vijfenzeventig duim Nederl., en kan 250 eijeren bevatten, wordende op dezelfde wijze verwarmd, met die uitzondering, dat de vervaardiger, in plaats van water, eene andere vloeistof bezigt. Met genoegen hebben deskundigen dezen *Incubator* in oogenschouw genomen, en dien doelmatiger geoordeeld, dan bovengenoemde van Engelsche vinding.

Uitbreiding van den theeverbouw.

Het is bekend, dat weleer al de thee, die in Europa werd ingevoerd, uitsluitend uit China en Japan kwam, en ook tot op den jongsten tijd kon men met regt zeggen, dat deze beide rijken het monopolie van hun product bezaten, dat een onvermijdelijk voorwerp van verbruik is geworden voor een groot gedeelte der bevolking van ons vaste land. In dien staat van zaken is thans eene verandering gekomen. De Engelschen hebben de thee-cultuur in hunne Indische bezittingen ingevoerd; de Nederlanders in hunne schoone kolonie van Java en de Brazilianen in onderscheidene gewesten van hun uitgebreid grondgebied. Ook zijn reeds met goed gevolg proeven genomen tot de verspreiding der thee-cultuur in het zuiden van Frankrijk, op Corsika en in Algiers, kortom, overal waar men de mogelijkheid heeft erkend om den theeboom te acclimateren.

De productie der thee, op Java verbouwd, heeft reeds genoegzame uitbreiding bekomen, om de Nederlandsche markt gedeeltelijk er van te voorzien, en in Brazalië is zij reeds voldoende om in de consumtie van het geheele rijk te voorzien, en schat men haar op meer dan 300,000 pond.

Het publiek heeft onder de producten van de wereld-tentoonstelling te Parijs zeer fraaije collectiën van thee kunnen gadeslaan, die reeds kunnen wedijveren met die van China, wat de goede hoedanigheid betreft, en die het van deze, wat den goedkoopen prijs betreft, zeker winnen. Zóó zal deze groote wedstrijd, die Frankrijk onder alle industriëlen en kunstenaars der wereld geopend heeft, een feit in 't licht stellen, dat tot heden onopgemerkt is gebleven; een feit dat van grooter gewigt mag worden beschouwd sedert de burgeroorlog die China ontvolkt, en de verbreking der betrekkingen met Rusland de theeën reeds duurder maken en zelfs groote schaarschheid van dit product doen voorzien.

KERK- en SCHOOLNIEUWS.

MIDDELBURG, 27 Oct. Ter vervulling van eene 8ste predikantsplaats, is gisteren avond in den kerkeraad der Ned. Herv. gemeente alhier het volgend 12tal gemaakt: *Cats Wor*, te Enkhuizen; *Fabius*, te Broek in Waterland; *van der Scheer*, te Hoorn; *ter Haar Romeny*, te Gouda; *Gutteling*, te Oude-Tonge; *van Anrooy*, te Briels Nieuwland; *Voorhoeven*, te Harlingen; *Overman*, te Bijsoord; *van Ketwich*, te Schoonhoven; *Romijn*, te Amersfoort; *Soetbrood Piccart*, te Goes, en *Nachenius*, te Maassluis.

— Te Monnikendam is thans weder tot predikant beroepen ds. *de Visser*, predikant te Bunschoten; — te Grijpskerke in Zeeland, de kandidaat *A. A. Looijen*; — te Neuzen, *H. W. A. Verhoeff*, pred. te Zuid-Beijerland.

— Door Z. E. den minister van binn. zaken is magtiging verleend tot het benoemen van *Jan Sijkens*, tot onderwijzer te Gasselternijeveen, en tot benoeming van *Albert Selkens*, tot onderwijzer te Stadskanaal.

CORRESPONDENTIE.

Wij hebben een artikel ontvangen uit V., waarin een in ons nommer van den 26sten Oct. geplaatst berigt uit Schiedam gewantrouwd en aan de satyre prijs gegeven wordt. Wij mogen er onze ruimte niet aan opofferen.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

WEENEN, 30 October.

Lord *Seymour* is in de plaats getreden van lord *Westmoreland* als Britsch gevolmagtigde aan het hof te Weenen.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 30 October.

NEDERLAND Werk. Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$61\frac{1}{8}$.
Dito Dito	» 3	»	$71\frac{3}{4}$.
Dito Dito	» 4	»	$90\frac{5}{8}$.
OOSTENRIJK Metalliek	» 5	»	$61\frac{9}{16}$.
Dito 1851 en 1852	» $2\frac{1}{2}$	»	$31\frac{1}{8}$.
Dito Nieuwe Litt. B	» 5	»	$72\frac{1}{4}$.
Dito Nation. Metall.	» 5	»	$65\frac{9}{16}$.
SPANJE Onb. Stukken	» $1\frac{1}{4}$	»	$18\frac{3}{4}$.
Dito Binnenl.	» 3	»	$31\frac{3}{16}$.
PORTUGAL	» 3	»	$39\frac{1}{2}$.
RUSLAND Oblig. *Hope* 1798 en 1816	» 5	»	$99\frac{7}{8}$.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5	»	$99\frac{1}{2}$.
Dito bij *Hope*	» 4	»	$73\frac{5}{8}$.
Dito bij *Stieglitz*	» 4	»	$73\frac{1}{8}$.
Wisselkoers op Londen	zigt...	-	11.77.
Dito	2/m....	*f*	11.62.

LONDEN, 30 *October*. Consols 88.

PARIJS, 30 *October*. Fransche 3 pCt. 64.20.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

TEXEL 27 Oct., *Visser* Fosca Helena, Newyork; *Valkenburg* Columbus, Quebec.

VLISSINGEN 25 Oct., *Sap* Broederliefde, Memel.

KONSTANTINOPEL vóór 15 Oct., *Rink Fijn* Nijverheid, Bona; *Vos* Maria, Genua; *v. d. Gaauw* Sophia, *Struijk* Louise Roeloffiena en *Struijk* Jenny, Amst.; *Tolner* Levant, Rott.; *de Boer* Emma, Antw.; *Struik* Orion en *Kooima* Twee Gebroeders, Cardiff; *Ahrens* Amicitia, Londen; *Jongebloed* Caroline, Newc.; *Valk* Dankbaarheid, Hull.

TRIEST 23 Oct., *Engelsman* Schuringa, Amst.

MESSINA 13 Oct., *Hoeksma* Cornelia Wilhelmina, Amst.

St. UBES 11 Oct., *v. d. Laan* Tweelingen, Lissabon.

ABBEVILLE 18 Oct., *van Dijk* Cornelia, Rott.

DUINKERKEN 23 Oct., *Schuring* Engberdina, Bilbao.

RAMSGATE 24 Oct., *Pik* Jenneke Henderika, Shields n. Cadix.

Bij DUNGENESS 22 Oct., *Knoll* Elisabeth, Stockh. n. Rio de Jan.

PORTSMOUTH 24 Oct., *Visser* Cath. Harmanna, Amst. n. Havanna.

FALMOUTH 25 Oct., *Hornsborstel* Petronella, Akyab.

CARDIFF 23 Oct., *Verlee* Vr. Roelina, St. Malo; — 24 *Muller* Harmina, Hayle.

DUBLIN 24 Oct., *Meijer* Cornelia, Amst.

HAMBURG 27 Oct., *v. Gelderen* Alida en *Sprik* Juliane Louisa, beide Harburg.

CUXHAVEN 27 Oct., *Kuper* Gesina, Brussel.

BREMERHAVEN 23 Oct., *Muller* Antje, Amst.

TRAVEMUNDE 26 Oct., *Mugge* Martha, Rendsburg.

HALS 22 Oct., *Hansen* Magdalena Sophia, St. Ubes.

SWINEMUNDE 25 Oct., *Douwes* Klasina Maria, Holbeck.

DANTZIG 23 Oct., *de Jonge* Ettiena, Newcastle; — 25 *Jongebloed* Johanna, Antw.

PILLAU 24 Oct., *Muller* Hendrik en Ubbo, Hull; — 25 *Lohman* Albertus, Hamburg.

HOLTENAU 24 Oct., *Kramer* Annetta Katalina en *Woudstra* Jonge Kerst, beide Stockholm n. Schiedam.

RENDSBURG 23 Oct., *Boetje* Jonge Bauke, Altona n. Koppenhage; *Hut* Marchina Margar., v. Antwerpen n. Lubeck.

TONNINGEN 24 Oct., *Poort* Dirkje, Bremen n. Stettin; — 25 *Bernardus* Agatha Hendrika, Amst. n. Memel.

Vertrokken.

AMSTERDAM 27 Oct., *Schaap* Margaretha, Stettin.

TEXEL 27 Oct., *Olthoff* Catharina en *Meijer* Magrietha, Newc.; — 28 *v. d. Burg* Willem III, Akyab; *Henning* Plata, Suriname; *Vierow* Theodora Josina, Curaçao; *Rosberger* Juno, Venetië.

VLIE 23 Oct., *de Boer* Fenna en *Helmers* Dolphijn, Newc.; *Feijes* Jonge Klaas, Koningsb.; *Bernardus* Agatha Hendrika, Memel; *Banting* Gesina, Aalborg.

HELVOET 28 Oct., *Appel* Equator, *Kleinhouwer* Cornelus Werner Eduard en *Gersens* Lammechina Elisab., Batavia; *Kramer* Watergeus en *Hazelhoff* Odelia Margaretha, Akyab; *de Haan* Dina en *de Vos* de Beurs van Rotterd., Hongkong via Cardiff; *Harms* Princes Charlotte, Marseille, is op de reede teruggekomen; *Kleij* Japara, Amherst; *Klein* Abeona, Triest; *Hagers* Jan Daniel, Newc.; *v. Zanten* Concordia, Middlesbro.

BROUWERSHAVEN 28 Oct., *v. d. Tak* Sara Lydia, Bat.; *Bouman* Adm. v. Kingsbergen, Akyab; *Tromp* Amboina, Kaap de Goede Hoop; *Munneke* Marchiena Gesiena, binnendoor n. Antwerpen.

VLISSINGEN 24 Oct., *van Wijk* Jenny, Stettin; *Scholtens* Elsina Cath., Hamburg; — 25 *Fekkes* Tjallinga Aurelia, Newcastle; *Schuring* Annegiena, Hamburg.

ANTWERPEN 27 Oct., *de Vries* Compact Goede Trouw, Newc.

LIVORNO 19 Oct., *Reussien* Twee Gebroeders, Antw.

DUINKERKEN 23 Oct., *v. d. Woude* Gesina, Rott.

HAMBURG 27 Oct., *Dost* Vr. Gesina, Gron.; *Prins* Jonge Barend, Termunterz.; *Meijer* Albertus, Strohhausen.

KIEL 26 Oct., *Lohman* Margaretha, Koppenhage.

SWINEMUNDE 24 Oct., *Smit* Dankbaarheid, Antw.

DANTZIG 24 Oct., *Stuitje* Christina Johanna, Amsterd.; *de Weerd* Pieter, Harlingen.

TONNINGEN 23 Oct., *de Wall* Gesiena, Frederikst. n. Amst.; — 25 *Tent* Maria, Lubeck n. Antwerpen.

Zeilklaar.

NORTH SHIELDS 24 Oct., *Garrels* Henrica Christ., Konst.

KOPPENHAGE 24 Oct., *Koning* Anna Catharina, Straalsund.

GRONINGEN, 30 Oct. Vertrokken het nieuwgebouwde schoonerschip Antje, groot 100 last, kapit. *G. K. Mulder*, v. Pekela, met haver naar Yarmouth.

DELFZIJL, 27 Oct. Binnengekomen 27 Oct., *de Groot* Annechiena Jantiena, v. Halte; *Boswijk* Henderika, v. Termunterzijl.

Vertrokken 27 Oct., *Beerthuis* Thedina, n. Leer; *de Grrot* 2 Gebr., n. Emden.

HARLINGEN, 27 Oct. Binnengekomen 19 Oct., *Helmers* Stad Steenwijk, v. Noorw.; *Zoutman* Hendrika, v. Frederikst.; *Schaap* Reinhard, v. Liverp.; *Ruiting* Bernhard Alida, v. Memel; *v. d. Wal* Zeelust, v. Droback; *Leeuwes* Arendina, *Aas* Preciosa, *de Jong* Gouvern. v. Zuyl. en *Zwaal* Triton, alle 4 v. Frederikst.; *Wiarda* 3 Gezusters, v. Oudsoen; *Schuur* Jonkvr. Elisab. en *Kappen* Jonge Willem, b. v. Droback.

Vertrokken 22 Oct., *de Boer* Alida Elisab., n. Engel.; *Kuiper* Vijf Gezusters, n. Noorwegen.

TERMUNTERZIJL, 24 Oct. Binnengekomen 23 Oct., *de Vries* Eikelina en *Kloekgieter* Margaretha, beide v. Norden; — 24 *Koops* de Vr. Grietje, v. Hamburg.

HARWICH, 24 Oct. De palingschuit Eendracht, stuurm. *C. Kaspersma*, van Londen naar Workum, is alhier met schade wegens aanzeiling binnengeloopen.

Gepraaid den 25 Aug., op 21° 2' Z. Br., 29° 42' W.L., *Muller* de Zwarte Zwaan, v. Rott. n. Batavia; alles wel aan boord. — Den 13 Sept., op 7° 30' N. Br., 21 W. L., *Stink* Castor, v. Amst. n. Bat. — Den ...., op 49° 16' N. Br., 6° 25' W. L., *Meijer* Industrie, v. Newc. n. Constantin. — Den 16 Sept., op 12° 7' N. Br., 26° 7' W. L., *Lammers van Bueren* Batavia, v. Rott. n. Akyab. — Den 20 Sept., op 4° N. Br., 18° W. L., *Roelofs* Telegraph, v. Amst. n. Batavia. — Den 6 Oct., op 48° N. Br., 10° W. L., *Holm* Straat Sunda, v. Akyab n. Falm. — Den 12 Oct., op 44° 40' N. Br., 10° 50' W. L., *Schaap* Bezoekie, v. Rott. n. Batavia.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

22 Oct. *Jongebloed*, Johanna, v. Antwerp. n. Dantz., m. dakp.
Doewes, Harmonie, v. Dantzig n. Amst., m. hout.
Harding, Alida, v. Newc. n. Koppenh., m. stukgoed.
Everts, Gesina Cathar., v. Koningsb. n. Amst., m. hennep.
Lohman, Albertus, v. Hamb. n. Koningsb., m. stukg.
Mooi, Tiessina, v. Amsterd. n. Koningsb., m. suiker.
Pinksterboer, Gezina, v. Lissabon n. Stockh., m. zout.
Walker, Maria, v. Hamburg n. Memel, m. stukg.
23 —— *Scherpbier*, Elsje, v. Harlingen n. de Oostzee, m. ballast.
Klein, Pieterd. Marchina, v. Koppenh. n. Aalborg, m. ballast.
Kroon, Wichardina, v. Sunderl. n. Koningsb., m. steenk.
24 —— *Fenenga*, 3 Gebroeders, v. Rott. n. Koningsb., m. suiker.
Walker, Margaretha, v. Koningsb. n. Arbroath, m. vlas.
Mellema, Jacob. Anthony, v. Dantz. n. Rott., m. hout.
Mulder, Harmonie, v. Dantzig n. Purmerend, m. hout.
Mooi, Renska, v. Stettin n. Termunterz., m. hout.
Botje, Gesina Alida, v. Dantzig n. Nantes, m. hout.

De Wind den 22 Oct. W.N.W., N.N.W., N.W.; den 23sten W.Z.W., Z.W.; den 24sten Z.W., W.; den 25sten W.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 28 Oct., *Pribee* Maria, Seville; *Thaden* Cath. Aleg., Bayonne; *Kramer* Pietertje, Hamb.; — 29 *Göbel* Tagal en *Sissingh* Joh. Maria, Bat.

DEAL 26 Oct., *Bruin Seels* Pantalon, Rott.

PORTSMOUTH 26 Oct., *Mesenbroek* Wierdina Hendrika, bestemd naar Marseille.

PALERMO 19 Oct., *Koning* Jonge Adriana, Amst.

MALAGA 11 Oct., *den Breems* Vereeniging, Gibraltar.

LIVORNO 19 Oct., *Boon* Aurora, Londen; — 20 *Donema* Geertr. Johanna, Hamburg.

ALGESIRAS 17 Oct., *van Vliet* Courier, Malaga n. Vlaard.; *v. d. Sloot* Wilhelmina, Malaga n. Rott.

St. HELENA 2 Sept., *Ruhaak* Zes Gezust., Bat. n. Londen, heeft de reis voortgezet.

PORT ELIZABETH 15 Aug., *de Weerd* Vice Adm. Lucas, Londen.

PILLAU 25 Oct., *Voogd* Jacoba Cath., Amst.

Vertrokken.

AMSTERDAM 27 Oct., *Kolle* Jeanne Marie, avont.; 29 *v. Duyn* Phil. v. Marnix, Bat.; *Stern* Decima, Kust v. Guinea; *v. d. Wall* Jant., Memel.

TEXEL 27 Oct., *Olthoff* Cath., Newc.; — 28 *Jonker* Maria Elizab., Bat.; *Aalburg* Kortenaar, Rangoon; *Wever* Gez. Beerta, *Lutje* Jacoba Christ. en *Velt* Wilhelm, Konstantinopel; *Dik* Barend, Venet.; *Middel* St. Vitus en *Brouwer* Aurora, Triëst; *Vaalman* Aurora, Livor.; *Flik* Monnickendam, Marseil.; *Waker* Cath. Isab., Lissab.; *Ouwehand* Westphalia, Porto; *van Kempema* Sippe Visser en *Fokkema* Drie Gebr., Lond.; *Schoe* Amicitia et Fides; *Atzema* Eelbrendina en *Olthof* Jant., Newc.; *v. Duivenbooden* Egm. aan Zee, Yarmouth; — 29 *Witzen* *Elias* Zeenimph, Bat.; *Bus* Voorw., *Gollards* Corn. Henr. en *Besier* Elisab. Antoin., Akyab; *Overeem* N.-Holl., Sur.; *Poel* Maria Cath., Triest; *v. Loon* Joh. Cath., Genua.

VLIE 27 Oct., *Zwieting* Petrus Horreus, Rostock.

HELVOET 29 Oct., *Wijtenhorst* Davo, *Cars* Ternate, *Uil* Madura, *Pott* Vertrouwen, Batavia; *Muller* Albrecht Beyling, Hongkong; *Ganswijk* Biliton, Akyab; *Delclisur* Jan van Brakel, Newyork; *Popken* Johanna Louise, Boston; *Kuijper* Sara Elisab., Napels; *Korte* Hendr. Margar., Bordeaux; *Puncke* Bernardus, Fernamb. en Bahia.

ZIERIKZEE 28 Oct., *Keus* Bengalen, Boston; *Klingen* Anna Agatha, Ronst.; *Fekkes* Marie Jeannette, Civita Vecchia; *Oldenburger* Minerva, Dantzig.

ANTWERPEN 28 Oct., *Kuipers* Maasnimph, Triest; *Bakker* Cath., Rostock.

TRIEST 22 Oct., *Metus* Nijverheid, Alazata en Tchesme.

LIVORNO 20 Oct., *Valk* Vr. Alida, Amst.

CORUNHA 16 Oct., *Oldenburger* Astrea, Amst.

VIGO 10 Oct., *Das* Hermanna, v. Hamb. n. Cadix.

Zeilklaar.

LONDEN 26 Oct., *Kwint* Anna Beerendina, Newc.

NEWCASTLE 26 Oct., *de Jong* Jantje Meijer, Genua; *Schrikkema* Anna Elisab., Amst.; *Kuipers* Alida Schuringa, Hamburg.

In lading.

LONDEN 27 Oct., *Pot* Anna Arendina, Amst.

Het schip Hermanus Franciscus, kapit. *Masdorp*, v. Amst. n. New-York, is 27 Oct. te Ramsgate binnengesleept met verlies van zeilen, ankers, kettingen, gebroken spil, verlies van verschansingen en galjoen, hebbende hevige stormen doorgestaan.

Het schip Rabenhaupt, kapit. *Rijkens*, v. Bat. n. Amst., is 26 Aug. met schade, aan de Simonsbaai binnengeloopen.

SCHEEPSVRACHTEN.

GRONINGEN, 30 Oct. Naar Amst. of de Zaan tot *f* 6, naar Breda tot *f* 12, naar Antwerpen tot *f* 14 per last zaad; naar Brussel tot *f* 10 per last gerst; naar Londen tot 17 sh. en 10 pCt. p. 10 qrs. haver.

KONINGSBERGEN, 24 Oct. Schoon eene geringe prijsverhooging in eenige gevallen is toegestaan, blijven nog altijd vrachtvrije schepen genoeg voorhanden. Naar Amsterdam toegestaan *f* 21, de Maas *f* 22, Antwerpen *f* 23 p. last zaad, de Oostkust van Engeland 20 sh. p. ton raapkoeken, 40 sh. p. ton hennep en vlas, 23 sh. p. ton talk, 3 sh. 3 d. p. qr tarwe.

MEMEL, 24 Oct. Naar de Oostkust van Engeland 3 sh. 9 d. p. qr. zaad, Grangemouth 21 sh., Hull 22 sh. 6 d., Londen 23 sh. p. load balken, Gent *f* 30 p. 1000 kilo vlas.

227ste STAATSLOTERIJ.
Prijzen van *f* 100 en daarboven.

Trekking der Vijfde Klasse.

17*de Lijst*. No. 8177 prijs *f* 100, premie *f* 5000; no. 13841 *f* 400; no. 690, 2042 en 15812 ieder *f* 100.

HANDELSBERIGTEN.

Prijs van het Grof Roggenbrood.

GRONINGEN, 29 *October* 1855.

4 Nederl. ℔ 60 cent.

GRAANMARKTEN.

GRONINGEN, 30 *October*.

TARWE.	GERST.	Zw. Voer 40 ℔ *f* 4,20
Oude 70 ℔ *f*	Winter 52 ℔ *f* 6,85	- - 42 - - 4,40
- Oml. 68 - -	- 54 - - 7,35	- - 44 - - 4,60
- - 70 - - 15,75	- 56 - - 7,80	BOONEN.
- - 72 - -	Zomer 54 - - 7,10	Paardeb. *f* 8,50,75 *f* 9
N.Old.1855 66 - - 12,85	- 56 - - 7,50	Gr. Erwt. *f* 10 a *f* 12
- - 68 - - 13,55	Knobbe 60 - - 7,90	Graauwe dito *f* 10 a *f* 12
- - 70 - - 14,15	- 62 - - 8,30	ZADEN, ENZ.
- - - -	HAVER.	Old. Koolzaad *f* 13 à *f* $16\frac{1}{4}$,$\frac{1}{2}$
ROGGE.	Dikke 36 ℔ *f* 3,75	Oml. dito *f* 14 a *f* 17,50
Inl. 64 ℔ *f* 10,80	- 38 - - 4,05	N. Aveelz. *f*
- 66 - - 11,30	- 40 - - 4,25	Zomerzaad *f* 12 à *f* 15
- 68 - - 11,80	- 42 - - 4,45	G. Mosterdz. *f* 9 tot *f* 15
- 70 - - 12,30	- 44 - - 4,65	Lijnzaad *f*
BOEKWEIT.	- 46 - - 4,85	Dederzaad *f* 12, *f* 13 à *f* $13\frac{1}{2}$
Gr. Zd. 64 ℔ *f* 8,20	- 48 - - 5,05	Gr. Gort *f* 11,75 tot *f* 12,75
- - 66 - - 8,60	- 50 - - 5,25	Parel 100 N. ℔ *f*
- - 68 - - 9,00	W. Voer 36 - - 3,90	Raapolie per vat *f* 56
Zw. - 64 - - 7,90	- - 38 - - 4,10	
- - 66 - - 8,30	- - 40 - - 4,30	
Veen 64 - - 7,80	Zw. - 36 - - 3,80	
- 66 - - 8,20	- - 38 - - 4,00	

Oude Tarwe met geringen handel in een doen, Nieuwe slap en tot genoteerde, verlaagde prijzen nog moeijelijk te plaatsen. — Rogge door geringen aanvoer 15 c. hooger afgaande. — Boekweit minder begeerd en weder 15 c. lager afgegeven. — Gerst in een doen. — Haver vond over 't geheel minder kooplust, Dikke en Voerhaver 15 c. en Zwarte 10 c. lager verkocht. — Beste Boonen iets hooger verkocht. — Koolzaad weinig in omgegaan en naar deugd als genoteerd verkocht. — Zomer- en Mosterdzaad weinig in omgegaan. — Gort stil.

AMSTERDAM, 29 *Oct*. Tarwe tot ruim vorige prijzen met goeden handel; 129 ℔ witb. Pools. *f* 562; 127, 128 ℔ b. dito *f* 550, *f* 554; 125 ℔ mindere dito *f* 520; 128 ℔ roode Zweedsche *f* 540. — Rogge prijshoudend; 120 ℔ Donau *f* 355; 122 ℔ Holst. *f* 355. — Gerst in een doen, 100 ℔ jar. Vries. Wr. *f* 230. — Boekweit prijsh.; Veensoorten iets hooger verkocht; 122, 123 ℔ Amersf. en Nijkerk. *f* 306, *f* 310; 118 ℔ Inlands. Veen *f* 280. — Witte Erwten werden bijna niet aangeboden. Voor ord. Stettinsche werd *f* 11 geboden en op *f* $11\frac{1}{4}$ gehouden.

Koolzaad op het najaar 2 p. vl. lager, op het voorjaar $\frac{1}{2}$ p. vl. hooger; Eider 90 en 88 p. vl.; op 9 vat in Oct. 106 p. vl.; Nov. 105 p. vl.; April 1856 $104\frac{1}{2}$ p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk en op levering merkelijk flaauwer; op 6/w. *f* 57,75; vlieg. *f* 56,25; Nov. *f* 55,75 a *f* 55; Dec. *f* 56,25 a *f* 55,50; Mei *f* 55,75 a 50. — Lijnolie dadelijk en op het najaar lager afgegeven, op het voorjaar onveranderd; op 6/w. *f* 45,50; vlieg. *f* 44,25 a *f* 44; Nov. *f* 43,50 a 25; Dec. *f* 43,75 a 50; April en Mei *f* 44,50. — Hennepolie op 6/w. *f* 54,50; vlieg. *f* 53. — Raapkoeken *f* 108 a *f* 112. — Lijnkoeken *f* $13\frac{1}{4}$ a *f* $16\frac{1}{2}$.

ROTTERDAM, 29 *Oct*. Tarwe: Jarige Zeeuws., Vlaams., Overm. en Flakk. door kleinen toevoer en veel vraag wederom merkelijk hooger verkocht; puike bl. *f* 18,75, *f* 19, *f* 19,25; mindere van *f* 17,75 à *f* 18,50. Nieuwe dito, die mede schaarsch ter markt was, deelde in die verhooging; de beide soorten van *f* 17,75 tot *f* 18,50; mindere van *f* 14,50 tot *f* 17,50. Zomer naar deugd van *f* 15 tot *f* 16,75 verkocht. Poolsche *f* 15 hooger. Roode prijshoudend. — Rogge: Zeeuws., Vlaams. en Overm. tot 25 cts. hooger begeerd; puike dr. bl. *f* 12,50, *f* 12,75; mindere en N.-Brab. *f* 11,50, *f* 11,75, *f* 12,25; buitenl. zonder prijsverandering, met redelijken handel. — Boekweit *f* 5 hooger, op 142 ℔ N.-Brab. *f* 290, *f* 292, *f* 295, *f* 298; Vlaams. *f* 290, *f* 295. — Gerst wederom met goeden kooplust; Vlaamsche, Zeeuws., Overm. en Flakk. Winter ruim prijsh.; gest. *f* 8,70, *f* 9, zakg. *f* 8, *f* 8,40 à *f* 8,70; Zomer 20 cts. hooger; gest. *f* 8,20 à *f* 8,50; zakg. van *f* 7,70 tot *f* 8,20. — Haver als voren: dikke van *f* 4,30 tot *f* 5,20; lange van *f* 4,10 tot *f* 4,70; mindere soorten *f* 3 à *f* 4. — Koolzaad begeerd: Zeeuwsch gest. van $89\frac{1}{2}$ tot 92 p. vl.; dito zakg. van 87 tot 90 p. vl.: Zomer van 84 tot 87 p. vl.

LONDEN, 26 *Oct.* Daar de houders van inl. Tarwe geene lagere prijzen wilden aannemen, werden slechts kleinigheden tot de notering van l.l. Maandag genomen; ook in vreemde ging weinig om, doch werden ook daarvoor de laatst bestede prijzen bedongen. Overige graansoorten mede onveranderd.

Van den 29sten. Tarwe 1 a 2 sh. lager, flaauwe neiging, weinig affaire.

AMSTERDAM, 27 *Oct.* Hennep: Bij gerijf is besteed voor Koningsb. lagèn *f* 79; Riga Poolsche pas *f* 75; dito bruine pas *f* 71; Petersb. halfrein *f* 73 en Napelsche 1ste soort *f* 75.

SCHIEDAM, 27 *Oct.* Moutwijn p. N. vat *f* 23; jenever *f* 28,50; Amst. Proef *f* 29,75.

BOTERMARKTEN.

GRONINGEN, 30 *Oct.* De prijs der boter was heden: 1ste soort *f* 42,50; 2de soort *f* 40.

LEEUWARDEN, 26 *Oct.* De prijs der boter was heden *f* 46.

AMSTERDAM, 29 *Octob.* De prijs der Boter was heden: Vriesche *f* 50 a *f* 52; Kuinder *f* 49 a *f* 50; Kamper *f* 50 a *f* 51; Deventer *f* 42 a *f* 48; Zwolsche *f* 44 a *f* 49.

LONDEN, 26 *Oct.* De aanvoer van Boter bedroeg deze week: van Harlingen 5964 v., Havre 247, Antwerpen 85, Amst. 65, Rotterd. 751, Hamburg 266, Kampen 90, Tonningen 5, Newyork 20. Men noteert. Vriesche nominaal op 108 a 112 sh., per cwt.; surplus 96 a 100 sh.; 2e soort 84 a 86 sh.; beste Holl. 88 a 92 sh.; Kamper en Zwolsche 98 a 104 sh.; Bosscher 82 a 90 sh.; Groninger 84 a 88 sh.; Emder en Leerster 90 a 94 sh.; Holsteinsche en Kielster 104 a 108 sh.; Fransche 82 a 84 sh.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 30 *Oct.* De aanvoer van vee kon heden, naar de eerste herfst-veemarkt gerekend, niet onaanzienlijk genoemd worden. In alles was echter niet veel kooplust. Vroegmelkte koeijen van *f* 30 tot *f* 90. Vaalmelkten van *f* 60 tot *f* 90; in vetten werd weinig handel gedaan. Schapen veel aangevoerd en vlug verkocht tot de prijzen van l.l. Dingsdag. Varkens veel aan, maar met niet veel verkoop.

LEEUWARDEN, 26 *Oct.* De Veemarkt was heden ruim van alle soorten voorzien, en de prijzen niet williger door de flaauwe markt van Londen. De aanvoer bedroeg ca. 400 vette-, en 600 melk- en kalfbeesten. Vette kalveren flaauw; ter markt 60 stuks; vette varkens daarentegen werden tegen hooge prijzen afgezet; ter markt 400. Van schapen, waarvan er omtrent 1000 aangevoerd waren, was de markt flaauwer.

LONDEN, 26 *Oct.* De Veemarkt was slechts matig voorzien en de prijzen van l.l. Maandag waren niet dan met moeite te bedingen.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 29 *October*.

NEDERL. Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $61\frac{13}{16}$, $62\frac{3}{8}$, $61\frac{13}{16}$; Dito Dito 3 pCt. $72\frac{3}{4}$, $72\frac{7}{8}$; Dito Dito 4 pCt. $91\frac{1}{8}$, $91\frac{5}{8}$, $91\frac{1}{8}$; O. I. Leening 4 pCt. $91\frac{1}{16}$, $91\frac{3}{16}$, $91\frac{1}{16}$; Handelmaatschappij $4\frac{1}{2}$ pCt. $123\frac{1}{4}$. — BELGIE, bij *Rothschild* $2\frac{1}{2}$ pCt. $49\frac{15}{16}$, 50. — SPANJE, Onbep. Stukken $1\frac{1}{4}$ pCt. 19, $19\frac{1}{16}$; Dito 3 pCt. $37\frac{7}{8}$; Dito Binnenlandsche à 6/m. 3 pCt. $31\frac{5}{8}$, $31\frac{13}{16}$, $31\frac{5}{8}$; Coupons-Bewijzen $4\frac{1}{8}$; Amortisatie Schuld $4\frac{15}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. $39\frac{7}{8}$, $40\frac{1}{16}$, $39\frac{7}{8}$. — RUSLAND, Oblig. bij *Hope en Co.* 1798 en 1816 5 pCt. 100; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. $99\frac{3}{4}$, $99\frac{7}{8}$; Cert. $4\frac{1}{2}$ pCt. 86; Dito bij *Hope* 4 pCt. $73\frac{7}{8}$, 74; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. $73\frac{1}{2}$, $73\frac{3}{4}$; Cert. v. Inschr. in Assignatiën 6 pCt. $55\frac{3}{4}$, 56.

OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. $62\frac{3}{16}$, $62\frac{9}{16}$; Dito Nation. 5 pCt. $66\frac{1}{8}$, $66\frac{3}{8}$, $66\frac{3}{16}$; Dito Nieuwe 1847 $2\frac{1}{2}$ pCt. $31\frac{7}{16}$, $31\frac{9}{16}$; Dito 1851 en 1852 $2\frac{1}{2}$ pCt. $31\frac{7}{16}$, $31\frac{9}{16}$; Dito Nieuwe en Dito 1854 5 pCt. $72\frac{7}{8}$, 73, $72\frac{7}{8}$; N. Weener Loten v. 250 fl. 1854 *f* 265; Amerik. Bank-Act. $1\frac{7}{16}$; Dito Orig. $1\frac{1}{16}$, $\frac{1}{8}$; Nap. Cert. bij *L.* en *B.* 5 pCt. $101\frac{7}{8}$, 102; Mexik. $18\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$; Dito Onb. $18\frac{11}{16}$, $\frac{13}{16}$; Gren. $17\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$; Dito Onb. $17\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$; Dito Uitg. $6\frac{1}{2}$, $\frac{9}{16}$; Ecuad. $3\frac{1}{4}$; Dito Onb. $3\frac{1}{4}$; Venez. $4\frac{1}{2}$ pCt. $25\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$; Dito Onb. 25, $\frac{1}{4}$; Dito Uitg. 11, $\frac{1}{8}$; Philad. H. N, $93\frac{1}{2}$.

De Ned. Bank heeft heden het geld voor disconto van Wissels en op beleening met $\frac{1}{2}$ pCt. verhoogd, en alzoo op 4 pCt. gebragt. Het disconto van Promessis is $4\frac{1}{2}$ pCt. gebleven.

Holl. fondsen waren over het algemeen zeer gedrukt. In Integralen vertoonde de handel eenige levendigheid. — Ook de meeste soorten van vreemde effecten waren tot min of meer verminderde koersen verkrijgbaar, zonder levendigen omzet.

5 pCts. N. Russen bij *Stieglitz* $79\frac{7}{16}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{7}{16}$.

Koers van het geld: Beleen. $3\frac{1}{2}$; Prolong. 4; Disc. 4 pCt.

Laatste prijzen te 5 uur: Integralen $61\frac{13}{16}$; Spaansche $1\frac{1}{4}$ pCt. 19; Binnenl. 3 pCt. $31\frac{5}{8}$; Metall. 5 pCt. $62\frac{3}{16}$ a $\frac{1}{4}$.

ADVERTENTIEN.

Onder dankbetuiging voor de welwillende medewerking, met welke een aantal van Groningens Ingezetenen in den vorigen Winter getoond hebben, te willen behulpzaam zijn in het **uitreiken** van **verwarmend** en **gezond voedsel** aan hunne verarmde Stadgenooten, hebben de **COMMISSARISSEN** voor de **SPIJS-UITDEELING aan behoeftigen**, daartoe aangezocht door vele Ingezetenen en in aanmerking nemende de duurte van alle levensmiddelen, — besloten om gedurende de maanden **December, Januarij, Februarij** en **Maart** aanstaande, **drie malen per week**, de gewone **uitdeelingen** te doen plaats hebben.

COMMISSARISSEN vertrouwen, dat eene ruime deelneming moge bijdragen, om zooveel mogelijk op eene geschikte wijze in de duurte der noodzakelijke levensbehoeften te voorzien; — zij achten het wenschelijk dat die deelneming meer algemeen worde, dan tot nu, — immers naar de bevolking der Stad te rekenen — en dringen met den meesten ernst aan, dat ieder naar zijn vermogen en in zijnen kring de aangewende pogingen ondersteune.

De INTEEKENINGSBILJETTEN worden rondbezorgd, waarop ieder voor zoovele portiën, als hij verkiest, zal kunnen inteekenen. Ingezetenen, bij vergissing geen INTEEKENINGSBILJET ontvangen hebbende, worden ten vriendelijkste uitgenoodigd, hetzelve bij een' der COMMISSARISSEN aan te vragen.

GRONINGEN, 24 October 1855.

H. NIENHUIS.	P. W. VAN HEIJNINGEN BOSCH.
G. CREMERS.	C. H. VAN ANKUM.
A. VAN BERGHUIJS.	M. BACKER.
T. J. VAN IDDEKINGE.	P. TRESLING.
D. R. WIJCKERHELD BISDOM.	

Natuurkundig Genootschap.

Op HEDEN, WOENSDAG den 31sten Oct., te *zes* uur.
Sprekers: Dr. J. H. RUTGERS en de Heer C. RÖMELINGH.

A. W. ALINGS, *Secretaris.*

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Bevallen van eene *DOCHTER* Vrouwe C. LEWE VAN ADUARD-CLEVERINGA.

APPINGEDAM, 28 October 1855.

*** Bevallen van een' ZOON A. A. J. WARREN, Echtgenoot van

J. F. LEEMKOEL.

HARLINGEN, 25 October 1855.

*** Heden beviel voorspoedig van een' ZOON EPPIEN H. KIERS, geliefde Echtgenoot van

G. HEERES, J.z.

OUDE PEKELA, 27 October 1855.

*** Heden overleed, na eene ziekte van weinige dagen, tot onze diepe smart, ons innig geliefd oudste Zoontje POPKO, in den ouderdom van bijna negen jaren.

EEXT, 27 October 1855.

Ds. J. G. BORGESIUS HEMMES.
H. HEMMES—SWAAGMAN.

*** LEENS, 27 October 1855. Heden overleed, na eene hevige ziekte van vier dagen, ons innig geliefd oudste Dochtertje, JOHANNA ELIZABET, oud 13 jaren en 4 maanden.

J. DOUWES, JR.
A. E. DOUWES—ANDREÆ.

*** Heden overleed, in den ouderdom van 78 jaren, onze geliefde Vader, de Heer Mr. H. A. SPANDAW, *Ridder der orde van den Ned. Leeuw, Kommandeur der orde van de Eikenkroon en Lid van het Provinciaal Geregtshof van Groningen, enz.*

Strekkende deze, op verlangen des overledenen, voor eenige, algemeene kennisgeving.

GRONINGEN, 28 October 1855.

Uit aller naam:
P. SPANDAW.

*** Heden overleed ons jongste Zoontje, THOMAS, oud zeven maanden.

GRONINGEN, 27 October 1855.

G. J. KORTRIJK.
J. A. KORTRIJK, geb. FOLKERINGA.

*** Door **C. ZWAARDEMAKER**, te *Haarlem* is uitgegeven en wordt met veel succes gedebiteerd:

De Tubingsche School.

Open brief van Ds. ***KARL HASE*** aan Dr. ***F. C. VON BAUR.*** Uit het Hoogd. vertaald door ***C. SEPP,*** Predik. bij de Doopsgezinde Gemeente te *Leiden.* Prijs *f* 1—00.

*** Door de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, wordt met het beste succes gedebiteerd:

Aan den Haard.

Geschiedenissen uit het dagelijksche leven,
FRANZ HOFFMANN
NAVERTELD
DOOR
J. J. A. GOEVERNEUR.
PRIJS *f* 1,50.

EEN
DRENTSCH GEMEENTE-ASSESSOR
MET ZIJNE
TWEE NEVEN
OP REIS NAAR
Amsterdam,
in 't voorjaar van 1848.

TWEE DEELEN, gr. 8vo, met PLATEN. Prijs *f* 8—50.

DE WET
BETREFFENDE
MINDERJARIGHEID EN VOOGDIJ
opgehelderd door **Practische Aanmerkingen;** een Handboekje voor Voogden en Toeziende Voogden.
PRIJS *f* 0,50.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS,** Notaris te *Groningen*, zullen, op DONDERDAG den 29sten November 1855, des namiddags te 4 uur, ten Huize van R. ABELS, te *Haren*, publiek worden verkocht:

I. Een HUIS en TUIN, gelegen Westzijde aan de Straat te *Haren*, door K. EISSES bewoond.
II. Een Kamp BOUWLAND, achter Perceel I gelegen.
III. Een Kamp BOUWLAND, achter Perceel II gelegen.
IV. Een stuk BOUW- en GROENLAND, de *ZUIDELIJKE LUIZEBERG.*
V. Een stuk BOUW- en GROENLAND, de *NOORDELIJKE LUIZEBERG.*
VI. Een stuk BOUWLAND, de *SIJGERSKAMP.*
VII. Een stuk BOUWLAND, de *KERKENKAMP.*
VIII. Een stuk BOUWLAND, de *KORTEBROEKAKKER.*
IX. Een stuk BOUWLAND, de *HARTENKAMP.*
X. Een stuk BOUWLAND, de *OOSTELIJKE BRINKEN.*
XI. Een stuk BOUWLAND, de *WESTELIJKE BRINKEN.*
XII. Een stuk GROENLAND, de *ZWIJNEKAMPEN.*
XIII. Een stuk HOOILAND, de *RUSSCHEN.*
XIV. Een stuk HOOILAND bij de *Waterhuizen.*
XV. Eene VROUWEN ZITPLAATS in de Abbringbanken in de Kerk te *Haren.*

Alles gelegen te *Haren;* toebehoorende aan den Heer J. SWARTWOLT en Mejufvrouw.

ZEEUWSCH IJPEN HOUT.

ZATURDAG den 3den November 1855, 's morgens te 11 uur, zal, op de Werf van den Molenmaker J. DE HAAN, buiten het Kleine-poortje bij *Groningen*, publiek, **voetstoots** worden verkocht:

Eene aanzienlijke partij **ZEEUWSCHE IJPEN STAMMEN,** aldaar liggende, en van heden af te bezien.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

*** In de maand DECEMBER e.k. zal publiek te koop worden aangeboden:

I. Eene aanzienlijke **HEEREN BEHUIZING,** staande Westzijde in de Heerestraat te *Groningen*, bestaande in eene BENEDEN-WONING met Marmeren Gang, 5 behangene KAMERS, met 2 behangene ACHTER-BOVENKAMERS, DESSERTKAMERTJE, KEUKEN en MANGELKAMER, voorzien van PUT- en REGENWATER, en in eene **BOVENWONING** met VRIJEN OPGANG in den Gang ter zijde, voorzien van 3 groote behangene KAMERS, 2 KABINETJES en KEUKEN, ruime LINNEN- en TURFZOLDERS; voorts een ruime **KELDER** onder de Behuizing en een fraaije **TUIN** met vruchtdragende BOOMEN, benevens groot **KOETSHUIS** en **STALLING** achter dezelve, uitkomende in de Pelsterstraat; alles eigen grond; — de Benedenwoning in huur bewoond door den Heer VAN HAMEL, en de Bovenwoning door den Heer DE ROCHEFORT; — en

II. 3 **ZITPLAATSEN** in de Martinikerk, Nos. 369, 457 en 657, en eene in Der-Akerk, in de 5de Bank ten Westen van den Predikstoel; alles te aanvaarden op den 1sten Mei 1856.

Mr. C. HARTMAN BUSMANN,
Notaris.

UIT DE HAND TE HUUR,
bij beslotene Briefjes, voor den tijd van zes jaren:

eene **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR,** geteekend letter B no. 11, met 21 B., 65 R. en 70 E. **GROEN-** en **BOUWLAND,** staande en gelegen te *Eubelgunne* onder *Middelbert*, wordende thans bij IZAAK BOLHUIS en Vrouw in huur bewoond en gebruikt. — De Conditiën van Verhuring zullen, van af MAANDAG den 5den Nov. tot en met MAANDAG den 12den Nov. 1855, ter lezing liggen ten Huize van R. J. KLUNDER, te *Scharmer*, en kunnen de gegadigden nadere informatiën bekomen bij den Eigenaar, den Heer A. TEBBENS VAN DER TUUK, te *Middelbert*, en ten KANTORE van

Mr. J. D. TRESLING.

TE HUUR,

om dadelijk te aanvaarden: Eene **BEHUIZING** in de Gelkingestraat; tevens **UIT DE HAND TE KOOP:** Een fraaije KINDERWAGEN, benevens eene **WINKELKAST** en **TOONBANK.** Te bevragen bij

F. N. BOSCH,
in de Gelkingestraat.

Te Koop,

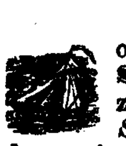

op zeer aannemelijke Voorwaarden: een **TJALKSCHIP** met GEHEELEN **INVENTARIS** of zoo als het bevaren wordt, liggende bij de *Nieuwe Schans*, groot 45 Tonnen binnenlands. Kan alle dagen in ontvangst genomen worden. Te bevragen bij G. K. DE VRIES, Zuiderwerf alhier; P. W. ZUIDEMA, te *Veendam*, en F. TEN CATE, te *Pekela.*

Gezusters DE KNIJFF

hebben de eer te berigten, dat zij ontvangen hebben de **MODELLEN** van **HOEDEN** en **MUTSEN, MANTELS** en verdere **NIEUWE STOFFEN** voor het Saizoen.

De ondergeteekende, zich belastende met het **beleggen,** alsmede **negotiëren** van **GELDEN,** heeft van heden af den **WISSELHANDEL** begonnen, waarin hij zich ten vriendelijkste bij de belanghebbenden in dezen aanbeveelt.

H. J. WILKENS,
boven den Blikslager NOORDHOF, in de Oosterstraat.

Beckel Zanino

berigt hierdoor zijne geëerde Begunstigers, dat hij heeft ontvangen de **MODELLEN** der **WINTERMODES,** welke van af Woensdag den 31sten dezer ter bezigtiging zijn gesteld. — Rekommandeert zich ten vriendelijkste.

Ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat bij haar zijn ontvangen de **MODELLEN** der **MANTELS, CHALES LONGS, DOEKEN, BRODERIES** en de **NIEUWSTE STOFFEN** voor dit Saizoen.

M. MICHEL.

Let wel!

De ondergeteekende berigt hare geëerde Begunstigers, dat zij ontvangen heeft de **nieuwste Modellen** van **DAMES WINTERHOEDEN** en **MUTSEN,** en beveelt zich beleefdelijk daartoe aan.

Wedw. B. PEKELAËR.

EAU DUPUYTREN.

Dit beroemde **WATER** voor het **groeijen** van het **Haar** en het **uitvallen** te beletten, is te bekomen, à *f* 1,25 de Flacon, bij J. KERSTING, Kapper in de Poelestraat, naast het Concerthuis, N 25.

KUNSTVERWERIJ
VAN ALLE
Zijden en Wollen Stoffen.
Naar den laatsten Smaak.

De ondergeteekende berigt aan zijne geëerde Begunstigers, dat hij steeds voortgaat met het **VERWEN** in bovengenoemd Vak, en dat hij steeds zooveel in zijn vermogen is zal aanwenden, dat hetzelve met het Nieuwe fungeren kan, en [illegible] en de gunst waardig te blijven, die hij tot nu toe zoo ruimschoots mogt genieten.

A. VALK,
Zijdeverwer.

Woont aan het **ZUIDERDIEP,** tusschen de Haddinge- en Pelsterstraten, No. 289, te *Groningen.*

Men verlangt IEMAND die het **LINIËREN** goed verstaat. Adres met briefjes, geteekend L, aan het BUREAU van dit BLAD.

Door den Heer THION, Apotheker te *Parijs*, ontvingen wij den volgenden brief, met verlof daaraan publiciteit te geven:

Mijnheer!

UEd. zult niet zonder belangstelling vernemen dat de **REVALENTA** in een der gevaarlijkste gevallen hulp heeft aangebragt.

In weerwil der ijverigste en doelmatigste pogingen, zag ik twee mijner Kinderen aan eene longtering bezwijken. Mijne eenig overgeblevene Dochter werd mede daardoor aangetast, wij vreesden een even rampzalig lot, en niets meer van medicijnen hopende, namen wij als laatste hulpmiddel onze toevlugt tot de **REVALENTA,** waardoor in weinige dagen het nachtelijk zweeten verminderde, de hoest minder en het opgeven veel gemakkelijker werd. Hare herstelling vorderde sedert zeer en dagelijks wint zij in krachten.

Dit even gunstig als ongehoopte resultaat noopt mij met het gebruik der **REVALENTA** voort te gaan, gelieve dus aan brenger dezes eene nieuwe bus ter hand te stellen.

Met hoogachting, enz. GALLARD,
PARIJS, 26 Sept. 1855. Rue Faubourg St. Martin 124.

Door **DU BARRY'S REVALENTA** verkrijgt men eene zekere genezing van de volgende ziekten en kwalen, zonder medicamenten, alleen door verandering van voedsel:

Zuur, hartwater, kramp in de maag en ingewanden, opgezetheid na den eten, oprispingen, misselijkheid, brakingen, winderigheid, diarrhaea, dyspepsia, verstoppingen en hunne gevaarlijke gevolgen, hoest, aamborstigheid, hartkloppingen, slapeloosheid, kolijk, zwakte, hoofdpijn, keel- en kliertering, zenuwziekten, bevingen, loomheid, nachtelijk zweeten, lusteloosheid en eene menigte andere ziekteverschijnselen, gevolgen van slechte spijsvertering en daardoor ontstane verzwakking.

Het wordt verkocht in onderstaande Dépôts.

Amsterdam, VERKOOPHUIS; *Appingedam*, S. RITZEMA; *Assen*, H. P. A. v. GORCUM; *Delfzijl*, A. W. C. KEIJZER; *Groningen*, C. RIKKERS en M. GAASBEEK; *Hoogezand*, F. M. DIKEMA; *Meppel*, A. JEULEN en Co.; *Nieuwolda*, R. P. v. CALCAR; *Noordbroek*, W. B. TEDINGA; *Pekela*, J. T. FELDBRUGGE en FELDBRUGGE en Co.; *Stads-Kanaal*, H. KREKEL; *Steenwijk*, K. TIMMERMANS; *Uithuizen*, J. SCHUURMAN NIEVEEN; *Veendam*, S. SAVENIJE; *Winschoten*, G. WASMAN, en in de bekende Dépôts in de andere Steden.

*** Bij **M. H. BINGER & ZONEN,** te *Amsterdam*, is verschenen:

De DERDE druk, Goedkoope uitgave
VAN
DE LANTAARNOPSTEKER.

MOTTO: *Zijne lamp brandt nu helder in den hemel en op aarde is haar licht nog niet verdwenen.*

Naar het Engelsch, in 2 deelen, met 4 oorspronkelijke Platen.

In sierlijken omslag, ingenaaid *f* 2.50. | **In fraai linnen, twee deelen in één' band met vergulde stempels *f* 3.15.**

De **Lantaarnopsteker** wordt o.a. het doelmatigste boekgeschenk voor **jonge dames** geacht. Tevens hebben verreweg de meeste bezitters der *Engelsche uitgaaf* zich eene keurig Nederduitsche vertaling aangeschaft en erkend dat zij eerst na deze gelezen te hebben, het oorspronkelijke, zoo gekuischt maar niet minder eigenaardig van stijl en doorzaaid met Amerikanismen, met des te meer genoegen herlazen.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.